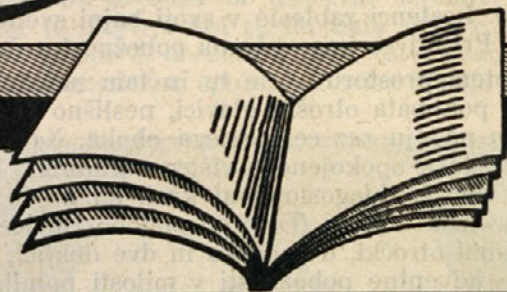

CVETJE

Letnik LII.
Ljubljana

1935 - XII.
December

P. KRIZOSTOM:

Bratje, z menoj!

*Bratje, le krepko v strmino z menoj!
Ni mraza, snega in temé;
gorkota in luč sta naš delež nocoj.*

*Zveličar se nam je rodil.
Ali bomo sredi smrtne sence stali,
ko se življenja je žar zaiskril?*

*O, da bi ga vsi spoznali!
Da bi razumeli njegovo detinstvo
in ž njim otroci postali.*

*V jaselcah Stvarnik sveta leži.
Smehlja se in vabi z ročicami.
Stopimo v hlevček še mi!*

*Veliki Jezus, naš mali Bog,
stori nas nežne in majhne.
Uvrsti nas v družbo otrok!*

*Ogenj pogasi, ki v prsih gori,
viharje besneče iz duše preženi,
da bomo nedolžni, kot ti.*

*Spobóde bi radi to sveto noč.
Naj sužnosti strašnih verig
razpoči se zadnji obroč.*

*Zdaj, ko smo otroci prostosti,
gremo s teboj skozi temo in mraz
v otroštvo božje svetosti.*

*Bratje, le krepko v strmino z menoj!
Solčno jasna je naša pot.
V srcu nosimo Boga s seboj.*

Devic Devica

Tih mrak poslavljajočega se dneva plove pod visokimi oboki cerkve, ovija mogočne stene ter tke čarobno preprogo krog velikega oltarja, na katerem gore sveče. Lestenci zableste v svoji bajni svetlobi, da se topi v luči svetišče božje. Pričeti se ima večerna pobožnost v čast Brezmadežni.

Tiho je v svetem prostoru... le tu in tam nalahno zakašlja stara mamica... v klopi pokimata otroški glavici, neslišno si šepetaje o lepih krilatih, ki gledajo na nju raz cerkvenega oboka. Na vedno istem prostoru stoji visoka postava upokojenega višjega uradnika, ki prihaja redno vsak dan na posvečeni in blagoslovljeni kraj, da najde v svoji globoki boli tolažbo in nadzemski-mir... Tu pred podobo Device in Matere moli mati s štirimi ljubkimi otročki, dva dečka in dve deklici; le redkokdaj se ne udeleže prelepe adventne pobožnosti v milosti polnih večernih urah. V njeni bližini kleči mlad visoko naobražen gospod, ki po vesti in poštenju deli na sodišču pravico. Njegov vedno srčni nastop in modra beseda za vero in Cerkev vzbujajo občudovanje ne le pri njegovih prijateljih, ampak tudi pri onih, ki so nasprotnega svetovnega naziranja... In potem je še mnogo, mnogo drugih, ki jih ne poznam... a jih pozna ona, pred katero kleče, in ki ji imajo vsi toliko povedati...

Orgle zadone — svečano — resna melodija udarja na uho, kakor šumenje nepreglednih morskih vodâ, nad katerimi se blesti svetla zvezdovodnica, ki kaže mornarjem smer poti.

Petje se prične — tisto globoko pobožno, iskreno petje nežnih glasov, ki so tako jasni in čisti kot lahni spev zvonov, in tako ljubki ter mehki kot polni zvoki mojsterskih vijolin.

»Gospod, usmili se!« tako moli mašnik in z mašnikom vred verniki. Kot boječ vzklik, ki prihaja iz globine, se dviga v višave, gori k večnemu Bogu, s katerim se začenja vsaka molitev, tudi ta katoliška molitev k Materi božji.

»Gospod, usmili se... Kristus, usmili se... Gospod, usmili se!«

Kako to joka in prosi in toži! Kako se v ta trojni klic izliva vsa človeška beda, ki je legla na zemljo, odkar sta Adam in Eva za vedno zapustila raj..., ki je spremljala božjega Sina na Oljsko goro in mu tako globoko segla v dušo, da je bil njegov pot kot krvave kaplje... beda, ki preveva vso zgodovino človeštva in jo bo prevevala do konca dni.

Toda te prošnje in tožbe izražajo tiho zavest, da bomo tam gori v posmrtnem življenju uslišani, da je tam gori naša pomoč: pri Očetu, ki je začetnik naših duš, pri Sinu, ki je rešitev naših duš, pri sv. Duhu, ki je življenje naših duš.

»Sveta Marija!« — Kot angelski pozdrav iz neba legajo te besede v dušo, kot blažen spomin na dejstvo, da se je nebo sklonilo k zemlji v odrešenje človeštva. »Sveta Marija!« Kaj vse nam povedo te besede! Kako je angelski pozdrav zavrgel vsako malosrčnost in vsak obup, vsak pesimizem in vsako sebičnost. Kje je človeška roka, pa naj bi bila še tako obtežena s krivdo, da bi se ne upala okleniti se božje roke, ki jo Bog od dneva angelskega pozdrava dalje podaja v spravo vesoljnemu človeštvu? Kje je človeško srce, ki bi spričo te neskončne božje ljubezni, moglo ostati trdo in brezsrčno do svojega bližnjega? Vsak naj se spomni, da je edino-rojeni Sin božji vzel človeško naravo od »blagoslovljene med ženami« zato, da bi ustanovil sveto kraljestvo bratske in sestriinske ljubezni ter nadnaravne pomoči milosti.

»Sveta devic Devica!« — Od dni, ko je živela Marija na zemlji, imajo v njej popolen vzor vsi, ki ljubijo čistost srca. Ena je in edina med človeškimi otroci, katere se ni nikdar dotaknil greh. Tisočletja je pripravljala Bog človeški rod na prihod svojega Sina in na njegovo brezmadežno Mater. In po njenem prihodu so jo kot Brezmadežno čistila stoletja krščanstva. Vse, kar je v stoletjih zvenelo iz tisočerih izrekov kot klic splošnega hrepenenja ... kar je blestelo kot skrita zlata ruda v sv. pismu, pa še ni bilo dvignjeno, vse je bilo 8. decembra 1854. ostvarjeno in dovršeno, ko je Pij IX. proglasil brezmadežno spočetje Device Marije za versko resnico.

Brezmadežna pozdravljena od sv. Franciška in Dominika

In od tega dne krona podoba Brezmadežne veličastno stavbo, katero je gradilo 19 stoletij v nepremagljivi ljubezni in gorečem navdušenju.

Poganske boginje Atene, podobe kreposti, ki je stala na severnem robu Akropole glavnega mesta Grčije in ob vznožju katere je šumelo Egejsko morje, ni več; rod Helenov, čez katerega je zrla, je prešel s svojim malikovanjem in razkošjem. Na akropoli Cerkve pa kraljuje Brezmadežna in bo kraljevala do konca dni.

In naj morje sedanjih časov še tako viharno šumi in besni ob njenem podnožju; naj se valovi odtujenosti od Boga in bogopozabnosti še tako grozeče dvigajo, iz višine njenega svetišča je ne odstrani nobena človeška moč več. Kot Brezmadežna, čista — okrašena z diademom zvezd — se dviga kot svetilnik nad morjem časov. Sijaj svoje nebeške čistosti meče v blestečih žarkih na omadeževani, grešni svet ter kaže pot skozi umazane

valove življenja v varen pristan vsem onim, ki se ogibljejo blata, katerih srce je še sprejemljivo za čisto, lepo in plemenito. V tem pristanu zableste po solnčnem zahodu zvezde večnosti, tam se razprostira ono kraljestvo, ko bodo v njega prišli le oni, ki so čistega srca.

M. BORGIIA PIVK O. S. U.:

Sv. Angela tretjerednica in njena ustanova

Ob 400 letnici uršulinskega reda (1535—1935).

Kdo v Sloveniji in v naši širši domovini ne pozna uršulink, ki posvečajo vse svoje delo vzgoji mladine.

Varstvu sv. Uršule jih je izročila in tudi v svoji veliki ponižnosti po njej imenovala njihova mati in ustanoviteljica sv. Angela. Letos obhaja uršulinski red 400 letnico svojega obstoja.

Sv. Angela Merici se je rodila dne 21. marca 1474 v Desenzanu ob Gardskem jezeru. Bila je hči imovitih staršev, ki pa so bili globokoverni in zavedni katoličani. V tem duhu so vzgajali tudi svoje otroke.

Zdi se, da je božja Previdnost sv. Angeli že v zibelko položila ono veliko hrepenenje po svetosti, ki je pozneje usmerilo vse njeno življenje. Že kot mlada deklica je spoznala vrednost lastne odpovedi in lastnega žrtvovanja, ki skrito brez vnanjega bleska dela vse samo za božjo čast in slavo. Skromnost in ponižnost sta jo odlikovali že izza otroških let in vse tja do njene smrti. V ponižnosti je postala Angela velika in sveta.

Duh tedanjega časa je zelo oviral prejem najsvetejšega Zakramenta, zato je Angela prejela prvo sv. obhajilo šele v svojem 13. letu. Od tiste ure pa se je popolnoma predala božji Ljubezni in živela skrito, spokorno in sveto življenje. Božje Srce pa jo je vedno bolj priklepalo nase in jo končno še po trpljenju usposobilo za njeno bodoče življenjsko delo.

Stara komaj 15 let je izgubila očeta, čigar ljubljenska je bila. V svoji bogovdanosti je znala pozabiti na lastno bol in bila pravi tolažilni angel materi in svojem.

Po nekaj mesecih je tudi mati legla k večnemu počitku. Angela se je s svojo sestro preselila k stricu, ki je bil prav tako veren in pobožen kot njuni starši. Sestri sta nemoteno živeli svoje bogato duhovno življenje, podobno onemu v nazareški hišici. Ta tiha sreča je bila zopet le kratka. Angela je kmalu stala ob svežem grobu svoje sestre. Nepopisno je trpela in zopet iskala tolažbe pred tabernakljem. Vstopila je v III. red sv. Frančiška, da bi tem lažje skromna, ponižna in spokorna hodila po stopinjah Asiškega ubožca. Želela pa mu je slediti tudi z vso dušo v serafinski ljubezni do Križanega in ga prejeti čim večkrat v presveti Evharistiji. Jezus v najsvetejšem Zakramentu in njegova najsvetejša volja je postala težišče vsega njenega življenja in cilj vseh njenih želja. Božji Ženin pa jo je že pripravljal, da ji poveri vzvišeno nalogo božjega poslanstva na zemlji.

Izgubila je tudi strica. Po njegovi smrti se je zopet vrnila v svoj rojstni kraj Desenzano. Našla je tu prijateljico, s katero sta si bili sorodni po srcu in mišljenju. Stremeli sta obedve po lastni izpopolnitvi in duhovnem napredku. Toda tudi to prijateljico je poklical Gospod v boljše življenje.

Kmalu po tej smrti je Bog na čudovit način pokazal Angeli njen apostolat na zemlji. Ko je šla nekega dne s svojimi tovarišicami ob jezeru in nesla kosilo delavcem na polju, je malo zaostala in pokleknila h kratki molitvi v senco velikih dreves. V tistem hipu je zagledala pred seboj mo-

gočno lestev, podobno oni, ki jo je videl očak Jakob v puščavi Betel. Z enim koncem se je dotikala zemlje, z drugim pa izginjala v nebesne višave. Po lestvi pa so hodile gori in doli belooblečene device, okrašene s kraljevskim nakitom in prepevale rajskolepe pesmi. Ob njihovi strani pa so se dvigali angeli božji in jih spremljali proti nebesom. Iz zbora devic je pristopila k njej njena umrla prijateljica in ji rekla: »Angela, vedi, da ti je Bog poslal to prikazen in ti s tem razodel svojo voljo, da ustanoviš pred smrtjo v Bresciji družbo devic, ki bo tej podobna. Bog ti to zapoveduje!« Po božji milosti razsvetljena je Angela sedaj spoznala svojo pot, svojo nalogo in svoj poklic.

Sv. Angela Merici

Odslej se je mera milosti vedno bolj polnila. V njeni duši je bilo vedno jasnejše spoznanje njenega življenjskega dela. Bog je ni vodil tako, kot so si želele njene mladostne misli. Začela je slutiti, da se volja božja razodeva v potrebah časa in da ravno njen čas potrebuje nove oblike redovnega življenja. Kako se bo to razvijalo ni vedela, a zaupala je v Gospoda. Prepričana je bila, da bo Bog izpregovoril ob svojem času.

Ta prikazen je bila mejnik v zasebnem življenju sv. Angele. Njen apostolat za rešitev duš se je s tem začel. Najraje je zbirala okrog sebe otroke, jim razlagala katekizem, jih učila moliti, spoznavati in ljubiti Boga. To je bil skromen začetek velikega apostolskega dela, ki ga danes vrše uršulinke.

Z ustanovitvijo svoje družbe pa je sv. Angela vedno odlašala, dasi-ravno se je sama popolnoma posvetila apostolskemu poklicu. Ljubezen do bližnjega in gorečnost za čast božjo sta ji odprli bogat delokrog. Pri njej so

iskali pomoči revni in bogati, neuki in učeni. Angela je postala vsem vse. S pravo materinsko ljubeznijo in nežnostjo si je utrla pot v sleherni duši. Bila ni samo angel po imenu, marveč tudi angel v dejanju. V samopozabi in delu za bližnjega so ji minevala leta, ne da bi se bila odzvala božjemu naročilu.

Ko je neko noč kot ponavadi molila, je naenkrat zagledala, da se ji bliža angel z bičem v roki. Prestrašila se je, se z obrazom sklonila do tal in čakala na kazen. Ko pa je zopet dvignila svoj pogled, je videla pred seboj Jezusa, ki ji je govoril z ostrim glasom: »Kje je tvoja vera? Ali še po tolikih in tako jasnih znamenjih nisi spoznala moje volje? Kaj naj mislim o tvoji gorečnosti in zatrjevanju zvestobe?« Te besede so pretresle njeno dušo. Prvi odgovor je bil potok solza, ki so se ji vtilile po licih. Jezusove besede so bile sicer ostre, a njegov pogled je bil mil in ljubezni poln. Angela je prosila z velikim zaupanjem: »Pozabi, o Gospod, vso nezvestobo

Cerkev in samostan uršulink v Ljubljani

mojega življenja. Glej, tvoje besede so me pretresle do dna duše. Danes še izpolnim tvoje naročilo, da ti dokažem svojo ljubezen in popolno vdanost v tvojo najsvetejšo voljo.«

In še tisti dan si je poiskala novo stanovanje poleg cerkve sv. Barnabe. Izbrala si je dvanajst devic, ki so bile voljne žrtvovati vse in v ponižni pokorščini slediti navodilom svoje duhovne matere. Svoje izvoljenke pa je peljala sv. Angela na božjepotno Sveto goro v Varallo in jih tam posvetila in izročila Jezusu križanemu. Pokrepčale so se s Kruhom močnih in tako pričele svoj novicijat. Preskrbela jim je tudi ugodnejše stanovanje poleg cerkve sv. Afre. Plemenita gospa Elizabeta de Prato je dala sv. Angeli na razpolago v svoji hiši veliko dvorano, katero so preuredili v oratorij. Tu so hčere sv. Angele vršile svoje duhovne vaje in se pripravljale na svoj bodoči poklic. Vsi nauki sv. Angele so izzveneli v geslo: »Postanite žive kopije Križanega! Kristus Križani bodi v vsem vaš vzor!« V tem duhu je vzgajala Angela svoje hčere in tudi spisala svoje redovno pravilo. Število se je pomnožilo še za petnajst novih članic. Dne 25. novembra 1535 na dan sv. Katarine pa so dokončale svoj novicijat in v cerkvi sv. Afre obljubile Jezusu v presveti Evharistiji, katerega so pobožno prejele, večno zvestobo. S tem dnem pa so pričele tudi s praktičnim udeistvovanjem svojega apostolata.

Štiri leta je sv. Angela ponižna in sveta načelovala svoji družbi v njenih notranjih in vnanjih zadevah. Njene telesne moči pa so začele polagoma pešati. Spisala je še tako zvane »Spomine«, ki pričajo o njeni veliki in sveti materinski ljubezni do vseh svojih hčera in o veliki apostolski gorečnosti do neumrljivih duš, ki se rešujejo le s popolnim žrtvovanjem in zatajevanjem ter s samopozabo lastne osebe.

Ko se ji je bližala zadnja ura, je prosila, da ji oblečejo redovno obleko sv. Frančiška, potem se je še sama dvignila s svojega ležišča in legla na tla. Hotela je umreti uboga z ubogim Jezusom. Z besedami: »V tvoje roke, o Gospod, izročam svojo dušo,« je zdihnila in odšla po plačilo k Bogu svojemu Stvarniku, ki ga je tako zelo ljubila in mu zvesto služila vse svoje življenje. Bilo je v torek, dne 27. januarja 1540. leta ob 3. uri popoldne. Njeno truplo, ki je še danes nestrohnjeno, pa počiva v posebni kapelici cerkve sv. Afre v Bresciji.

Štiri leta pozneje pa je papež Pavel III. potrdil redovno pravilo in blagoslovil mlado ustanovo, ki se je hitro razširjala po vsej Evropi in tudi drugih delih sveta. Danes ob 400 letnici šteje ustanova sv. Angele 15.000 članov, 500 samostanov in vzgaja 80 do 100.000 učenk.

Leta 1768 je bila sv. Angeli dodeljena čast oltarja. Dne 24. maja 1807 pa jo je papež Pij VII. prištel med svetnice.

V Ljubljano so prišle uršulinke leta 1702. Jakob Schellenburg jim je pripravil samostan in sezidal cerkev, ki je še danes najlepša stavba bele Ljubljane. V teh prostorih vzgajajo uršulinke slovensko mladino že 233 let in jo izobrazujejo v vseh panogah moderne znanosti.

Druga redovna hiša v Sloveniji je škofjeloški samostan. Semkaj so prišle uršulinke leta 1782, ko je Jožef II. razpustil hčere sv. Klare, ki so v njem bivale že nad 400 let. V teh častitljivih in Bogu posvečenih prostorih je bilo delovanje škofjeloških uršulink nadvse bogato in plodonosno. V njihovi hiši so se vzgajale gojenke raznih dežel in narodnosti, kjer so črpale mnogo dobrega in lepega za svoj duševni in telesni razvoj. Že 153 let posvečajo uršulinke v Škofji Loki mladini vse svoje delo in v iskreni materinski ljubezni vzgajajo klene značaje Čerkvi in domovini.

Leta 1903 je kupila ljubljanska redovna hiša grad Mekinje pri Kamniku, da bi tam imele od dela utrujene redovnice svoj počitniški oddih. Danes pa imajo uršulinke v Mekinjah meščansko šolo in novicijat za vzgojo redovnega naraščaja jugoslovanske province. Uršulinke so se namreč združile l. 1900 v Rimski Uniji, ki ima svoj sedež v prestolnici krščanstva.

Sveta Angela pa naj čuva in brani še nadalje svoje hčere, njih domove in šole ter bogato blagoslavlja krščansko katoliško vzgojo ljubljene slovenske mladine.

Najlepši smeh je smeh srca, ki odseva samo iz obličja.   *Wibbelt.*

Pretirana hvala ima nekaj žaljivega.   *Wibbelt.*

Če na kakem človeku prav ničesar več ne moreš ljubiti, mu ne hodi blizu, sicer ga napraviš še slabšega, kakor je.   *Wibbelt.*

Govor brez vsakega okrasja pogosto laže prepriča poslušavca, toda pridobi ga teže.   *Wibbelt.*

Čim bolj razumeš samega sebe, tem bolj razumeš druge.   *Wibbelt.*

Razumen molk zahteva več razuma kakor razumno govorjenje.   *Wibbelt.*

Marjetica — vzorna tretjerednica

(Nadaljevanje.)

Ona se zvonko zasmaje:

»Izgubljene ovčice so...«

»Prej garjeve...«

»No, tem boljše, ocedim jim kožo.«

V dnu duše se pa prav za prav vpraša, kako naj to stori. Toda ve, da ni sama in da Kristus od nje ne tirja in ne želi nič drugega kakor ljubezen in žrtve.

»Pozor, zdaj pa pričnemo!« zakliče. Vzame v roko taktirko ali voditeljsko paličico in potrka na pevsko stojalo, da bi prenehal vrišč in ropot.

»Mijn beste vrieden, wij zullen een... een cantique zingen.«⁸

Njena izreka je bila takó smešna, da so se Flamci smejali; zdelo se jim je kaj čedno in ljubko, da ta mala gospodična poskuša govoriti ž njimi v njih jeziku. To je bil prvi uspeh.

Ali ko bi imeli peti, so vsi molčali, niso si upali. Marjetica jim je zaman dajala pogum ter jim je sama pela naprej, pri čemer je potrošila veliko kretenj: bilo je pa nemogoče pripraviti jih do tega, da bi odprli usta. Le staro krdelo je pogumno zapelo. Nazadnje se je zdelo, da eden izmed novih poje ž njimi vred. Oči je imel uprte na Marjetico ter je posnemal vse njene gibe ust — pri tem pa ni dal nobenega glasú od sebe. Dobri mož ni poznal nikake note, hotel se je pa vsaj delati, kakor da poje.

Marjetka je iskala kaj lažjega v svojem zvezku.

»Na strani petnajsti,« reče.

Ne razumejo je.

Marjetica se nasmehne in naredi številko s prstom v zraku.

Zdajci se odločijo nekateri, da bi poskusili svoje glasove, toda ne upajo si prav z glasom na dan, vlečejo, ne drže se nobenega pevnega časa. Marjetka jih priganja, kolikor more.

»Hitreje!... kaj se to pravi?« povpraša, med tem ko dalje maha s svojo taktirko.

»Brzi vranec.«

»Brzi vranec! Brzi vranec!«

Zdaj je pa šlo v hitrem korakanju, vsak glas je skušal najprvo priti na konec, kakor tekači pri dirjalnih tekmah; naposled so vsi vprek kričali, bila je prava pravcata mačja muzika. Nato pa utihne brez upa drug za drugim in vsa stvar obtiči žalostno in klavirno v pesku.

»Vi tákta prav ne štejete,« meni neki mož, kateri se očividno na to razume.

Kako neki naj to storim?!«

Mož ji pokaže in Marjetica prične še enkrat, toda pri tem se je zmedla in pevcí ž njo. Znoj ji stoji na čelu. Patru N., kateri je prišel pogledat, je težko délo. Zelo je vesel Marjetice ter občuduje njeno požrtvovalno delavnost, ona pojmuje tudi apostolsko nalogo ustanove za Flamce povsem v njegovem zmislu — toda njemu se vendar dozdeva, da Marjetka nekoliko pretirava.

⁸ Vse besede flamske razen »c a n t i q u e« (beri: kantík — pesemca, napev, latinsko »canticum«, izg.: »kántikum«). Prevod celega stavka se glasi: »Moji najboljši prijatelji, zapojmo eno pesemco.« Ker ji flamski izraz ni prišel na misel, si je pomagala s francoskim »cantique«. — Prip. prev.

Marjetica ne pokaže nejevolje. Ali kaj pomaga vsa dobra volja?! Nasproti takšni otopelosti mora tudi najpogumnejši obupati in čutiti svojo nemoč. Med popoldansko službo božjo je klečala, obraz je naslonila na roke, ušesa so ji še polna od petja, ki je bilo danes slabše kakor kdaj poprej, le malo manjka, da se ne zjoka.

Po cerkvenem pobožnem opravilu se mora s svojim pevskim zborom spet povrniti v zatohel prostor, kjer tako strašno smrdi po tobaku, mora jih pripraviti na blagoslov in bogoslužno opravilo naslednje nedelje, mora se kratkočasiti s starši, poslušati tarnanje ter jadikovanje, zapomniti si različne želje in zadeve ter se igrati z otroki. S prijaznim obrazom se posveča vsem ter rešuje do sedme ure črkovnice in druge uganke ali pa igra igrico »Polêti ptička« z malčki.

Ko vsi odidejo, pristopi k nji pater ter jo povpraša z napol sočutnim, napol prekušajočim smehljajem:

»Ali mari mislite, da pojde takó?!«

I, seveda, o tem se tudi sama sebe vprašuje... Toda pred patrom se izraža kakor da je polna zaupanja:

»Poskusila bom, prečastiti.«

Zelo opogumil je pa ni pater s svojim vprašanjem.

Doma more od same zdelanosti ter utrujenosti komaj kaj zavžiti.

»Pojdi v posteljo, ljubljenska!« svêtuje mati, vsa zaskrbljena zavoljo njenega stanja.

»V posteljo iti?! In moja priprava za jutri, mamica?!«

Prožno skoči pokonci, objame starše, med tem pa se šali in smeje, ter nato sede k svojim knjigam.

Ko vidi delo za šolo in flamske knjige, za katere še ni našla časa, in pa skladovnice listov z notami ter zapiske v vseh mogočih zadevah, ki se mora brigati zanje, tedaj ji pade težko na dušo. Zoprn vzdih po tobaku se še drži njene obleke. Misli na strašni popoldanski čas, na robate obraze, na čuvstvo nemoči, ki se je polasti v pričujočnosti teh ljudi, na grozansko petje pri blagoslovu, na vprašanje patrovo. In se vpraša: »Kaj pomaga vse to?! Ali sem ljudem kaj dobrega storila? Vse je bilo tako prisiljeno. Kako naj jim vzbudim zanimanje ter jih pridobim za udeležbo, kako naj zgrabim njih duše in jih izpremenim, spreobrnem, moj Bog?! Ali bodo sploh še prišli?!« — In zasači se pri misli: »Ne, zares, to ni nič za mene.«

Odpre evangelij, prebere eno stran in zamišljeno zapre oči. »O moj Jezus, Gospod neba in zemlje,« reče, »tudi zate ni bilo primerno, da si v tesarjevi delavnici izdeloval mize in poljsko orodje ali pripovedoval prilike galilejskemu ljudstvu ali da si bil celo kakor kakšen hudodelec pribit na križ. In vendar si ti hotel to, ti sam si si izvolil to usodo. Ali naj si jaz, tvoja učenka, kaj drugega želim?! O Zveličar, ti si odrešil svet, ker nisi zaničeval in zametaval, izvrševati rokodelstvo svojega krušnega očeta, prilagoditi se ljudstvu s svojimi prilikami in umreti na križu. Tvoja pot je prava pot, edino pravo apostolstvo. Kaj je na tem, če človek dela to ali ono?! Kaj je na tem, da imaš vidni uspeh ali da dosežeš lastno utešenje?! Poglavitna reč je ljubezen. In če mora človek trpeti, če mu nikakor ne gre po volji, če se mu vse ponesreči, i no, tem boljše, tako je vprav v tem zasluženje. Tukaj sem, moj Gospod in moj Bog...«

In dobri otrok se pripravi do tega, da zapiše v svoj razredni dnevnik:

»Množite naslednja števila z 10 : 3 — 26 — 0, 5 — 3, 6 — 0, 12 — 824.

Delite naslednja števila s 100: 24 — 326 — 9, 24 — 124, 3 — 12, 6 — 6.«

Veliko notranjo zadovoljitev je občutila pri tem delu.

Avgusta meseca l. 1913 so Nemci prvič napadli Lièž (Liège). Dvorana ustanove za Flamce je bila spremenjena v vojaško bolnišnico.

Marjetica se je bila v istem letu, kakor bi bila kaj slutila, udeležila tečaja Rdečega križa — človek se vpraša, kako je zraven vsega drugega mogla to izvršiti — in sprejeli so jo kot bolniško sestro. Ponudila se jim je v službo ter postrežbo in s svojo navadno preveliko gorečnostjo se je lotila nove naloge.

Bila je zdaj v vojni bolnišnici patrov frančiškanov, cele noči je prebela ter prečula ondi in je večinoma prihajala domov le zato, da je kaj s seboj vzela in pa, da je tolažila starše, zakaj le-ti so bili zelo v skrbeh: dva izmed nas sta morala na bojišče in tretji je bil na tem, da ga vsak čas utegnejo poklicati. Takrat se ji je bržčas prvič vzbudila misel, da bi darovala svoje življenje. Marjetica ni mogla nikogar gledati, da trpi, svojih ljubih domačih že celo ne. Če je zagledala kakšno trpljenje, tedaj njena požrtvovalnost ni poznala meja, in v tistih dneh splošnega junaštva je bila gotovo pripravljena dati svoje poslednje.

Dne 5. avgusta sem prišel iz samostana domov, da bi se prijavil in opremil za odhod. Marjetice ni bilo doma.

»Ves čas je pri svojih ubožcih in pa pri trdo kuhanih grešnikih,« so mi povedali, »ta čas streže ranjencem.«

Drugo jutro sem jo videl za nekaj minut; imela je biti zadnjikrat na zemlji. Dan se je komaj svital, avto, ki me je bil pripeljal, je že stal pripravljen, da me odvede proč. Tedaj je prišla iz frančiškanske cerkve.

Bila je zelo bleda, temno obrobjene oči so razodevale njeno izčrpanost, toda brž ko me je zagledala, je prihitela veselega obličja k meni. Sklonil sem se k nji ter jo poljubil.

»Ali veš,« je zašepetala, »zgodilo se je, zdaj sem se docela žrtvovala; moli zame, da bom zelo ljubila Zveličarja.«

»Prav tako, moja golobička. Na svidenje, moli zame!«

Dolgo časa me je nepremično gledala z nekim posebnim smehlajem, nato je rekla:

»Ti se spet povrneš, ali veš to?!« To je izrekla s takim posebnim poudarkom, s tako prepričanim izrazom na obličju in s tako določnim prikimanjem glave, kakor da bi vedela iz zanesljivega vira. Brez dvojbe se je bila že takrat darovala Bogu kot žrtev za nas. Seveda ni o tem nikomur govorila in morebiti ji način njenega darovanja še ni bil povsem jasen, toda vedela je, da je zdaj žrtev. Vse svoje življenje je bila položila na oltar, svoje življenje, ki itak ni bilo več njeno, katero je dan za dnem in minuto za minuto delila in darovala. Ničesar ni več obdržala zase.

* * *

Po prvih razburljivih dneh pričete vojske se je delo ljubezni nadaljevalo.

Marjetica je spet začela obiskovati delavske družine. Zmerom težje je bilo pridobivanje udov, skoro povsod je naletela na predsodke ali na nepremagljivo nebriznost.

Nekega večera, ko se je bila zastonj zglasila pri vseh, katerih imena je imela zapisana v svojem seznamku, in šla zdaj na smrt utrujena po ulicah mimo, kjer so ljudje sedeli na pragu ter jo tuje in mrzlo gledali, se je za trenutek povpraševala, če bo pač mogla dokončati svojo nalogo in če ni napačno ravnala, da jo je prevzela. Znova je ugotovila, da je preboječa in da se ne more prilagoditi ljudem in pa, da ne more omehčati ter omajati sre, zlasti ne sirovih in trdih src le-teh delavcev.

In vendar je hotela dokončati delo. Ko je šla spet mimo neke gruče, v kateri so govorili po flamsko, je obstala in zaupljivo povprašala:

»Vi pač tudi hodite v ustanovo za Flamce?«

Pogledali so jo osuplo in vprašujoče, ne da bi ji odgovorili.

»Ali morebiti prav nič ne poznate ustanove za Flamce pri frančiskanih?!«

Neki delavec, s pipo v ustih, s pestmi, uprtimi ob bok, jo pogleda in povpraša svojega soseda:

»Ustanova za Flamce? Wat is dat?« (»Kaj je to?«)

Drugi skomigne z rameni. — »t is d' Hesbaye,« (»to je Hezbajska ulica«), pripomni vnemarno neka ženska.

»Da, popolnoma prav, v Hezbejski ulici,« nadaljuje Marjetka, »tja prihajajo le Flamci ter jim je zelo všeč. Ali si hočete ogledati naslednjo nedeljo? Okoli dveh? Pričakujem vas.«

Tako je zdaj storila povsod. Kjer je na svoji poti slišala govoriti po flamsko, je obstala pri ljudeh in s prijaznim, nekoliko okornim pozdravom »Goden Avond« (dober večer), je vedno znova povprašala:

»Komt gij aan d'Hesbaye, ali pridete vi tudi v Hezbejsko ulico?!«

Na ta način je dosegla eno ali drugo dvojbeno osvojitvev. K nekaterim, ki so bili bolj dostopni, se je naslednji dan povrnila, da, trikrat ali štirikrat v tednu.

... In naslednjo nedeljo skoro nikogar ni bilo izmed njih. Toda ni izgubila poguma. Ni mogla obupati, zakaj delala je iz ljubezni in »ljubezen zmore vse, ker ima vse za moč«.¹

Naposled je njena dobrotla našla izdatno sredstvo; pričela se je zanimati za otroke, srčkala jih je, učkala jih je na kolenih ter se igrala z njimi kakor kakšna mati. Z mnogimi sladkorčki je dosegla, da so prišli k nji, poučevala jih je nato v krščanskem nauku ter jih je jemala s seboj na pevski kor. To ji je pridobilo naklonjenost staršev. Ko je bila popoldanska zabava končana, so prihajali po svoje otroke, da bi jih odvedli domov, in polagoma so se tudi sami udeleževali tega razvedrila.

Po nekaj mesecih naporenega dela je imel pevski zbor 70 udov, 50 novih, med njimi so bili nekateri kaj nezanesljivi pajdaši, dvojica zagriženih socialnih demokratov, da celo neka mladenka, ki ni bila povsem neoporečnega poštenega življenja.

Zavoljo le-te je kmalu prišlo do upora ter razgrajanja. »Jaz ne ostanem pri pevskem zboru, če bo t a še dalje smela prihajati semkaj,« reče prva. — »Ona je nepoštena oseba,« sodi neka druga, moja mati mi niti koraka ne bo dovolila, da bi smela sèm hoditi, če to izve.« — »Vi si vse pokvarite s to...« so kričale od vseh strani, »kaj bo iz našega pevskega zbora?!«

Marjetica jim je dala na znanje ter jim skušala dopovedati, da pošteni in čednostni ljudje nikoli ne bi mogli spreobrniti grešnikov, ako ne bi hoteli občevati z njimi, in da je prav zato pripustila, da so prišli »grešniki«. Človek mora — je poudarila — imeti sočutje in usmiljenje s temi ubožci, ki so vendar v resnici pomilovanja vredni. — Toda predsodki so bili le preveč trdno ukoreninjeni in ni mogla vselej preprečiti, da so razne izmed novih po strani gledali ali pa se izogibali njih bližine. In nihče ni bil na njeni strani, popolnoma sama se je morala zoper vse boriti.

Pater ji je dovolil, da je ravnala po svoje. O priliki jo je osrčeval, tuintam ji dal kakšen dober nasvèt, toda v celoti je čakal, kako se bo izteklo. Marjetica, to je videl, se je v poglavitem ravnala po vodilnih

¹ Hoja za Kristusom. — Pis. prip.

mislih in smernicah, ki jih je bil nji razložil, toda ni bil brez pomisleka glede načina, kako je nauk in navodilo dejansko izvrševala.² Bila je tako vihrava in tako vnemarno se ni nič menila za starodavne navade! Večkrat se mu je zdelo potrebno, da je nekoliko gasil ogenj njene vneme.

Nič ni slutil, kakšno dušno bolečino ji je vsakokrat prizadel. Zdelo se je, da vse sprejema površno in na lahko, toda to je bil le neki način obrambe, ni hotela odkriti svojega srca in je rajši popolnoma sama do dna okusila bridkost. Kdor jo je dobro poznal, je pač opazil, da je prav posebno vedrega in veselega obličja ob tistih dneh, ko hudo trpi. Mnogo se jih je dalo premotiti po tem obnašanju. Sama je mórala také izpiti kelih trpljenja, brez človeške tolažbe, toda od Srca Jezusovega se je bila naučila, kako dobrodelno je trpljenje.

Pogumno je nadaljevala svoje delo, ki je bilo brez uspeha in priznanja, dà, graja je bila zánjo nova izpodbuda za nadaljnje prizadevanje.

Nekega dne je bila nabrala vse bosonoge otroke, ki so se igrali v vodni strugi, ter jih je privedla s seboj k pevski vaji. Le-ta se je bila nato izprevrgla v neverjeten direndaj. Petje, katero je bilo že samo na sebi trpelo, ker se je vrnilo tako mnogo »divjakov«, je postalo pravo pravcato rjovenje, kakor pri kákem zamorskem plesu in pater je bil moral nastopiti ter se potegniti za red.

»Za božjo voljo,« je dejal, »dajte no, recite otrokom, naj nehajo, saj pojó popolnoma nápak!«

Po pevski vaji se je bil resno pokazal nezadovoljnega: »Le ene reči Vas prosim, skrbite vsaj za to, da bo spodobno.«

Tedaj je bila sklenila, da bo povabila pevce med tednom, naj pridejo k nji. Imela je vaje ž njimi, oštevala jih je ter jih skušala pripraviti, da bi se lepše obnašali, da bo v nedeljo »spodobno«.

Bolj in bolj je bilo njeno življenje izpolnjeno z deli usmiljenja, eno je prineslo drugo. Vsi ti dobri ljudje so imeli svoje malóstne zadeve, pripovedovali so o svojih skrbih in siromaštvu, in Marjetica se je dala vsakokrat omečiti ter se je zavzela zánje. Njen čas je bil také izpolnjen z delom, da je komaj mogla vsemu zadostiti: šola, pouk v krščanskem nauku, pevske vaje, obiski, osvojevalna pota v delavske četrti, neštevilne hoje k oblastem, da bi priskrbela temu delo, drugemu pa podporo.

Pozno v noč, ko so vsi spali ter je utrujenost težkó pritiskala nánjo, je še prepisovala note ali napevne znake, marsikrat do treh zjutraj.

Naposled je luč, ki je gorela ob teh nenavadnih urah v njeni sobici, zbudila pozornost in domači so hoteli, naj bi si vendar privoščila potrebne-ga počitka. Tedaj je pa zagrnila svoje okno z žimnico ter nadaljevala svoje ponočno bdenje, ki ji je ugonabljaló telo. »Človek ne sme biti skopuški,« je rekla, »in delo mora vendar biti izvršeno.«

Zapletla se je bila pač v kolesje in se nič več ni mogla ločiti od stroja, ki je razjedal njeno življenje.

Toda ni bila telesna izčrpanost trpljenje zánjo, ampak način njenega dela, ki je docela izločil o s e b n o življenje. Kako pogosto je bila prej sedela marljivo in navdušeno pri knjigi ali se bavila z mikavnim znanstvenim vprašanjem! Dà, to je bila vse drugačna trudnost takrat, prav

² Dobesedno po izvorniku bi bilo: »kako je teorijo spreminjala v prakso.« — Znanstveni jezik te dve starogrški izposojenki splošno rabi. — Teorija (starogrška beseda: theoria od glagola theoréo = gledam, opazujem, preiskujem, premišljam itd.) ima vse polno pomenov: gledanje slavnostnih iger; ogledovanje, opazovanje; prizor; svečanost; znanstveno raziskovanje, premišljevanje, znanstven nauk... Praksa (starogrška bes.: praxis, hé [ž. sp.] ali pragmáto) pomeni: dejanje, delanje, izdelovanje, ukvarjanje, ravnanje, postopanje, obravnavanje; delo, čin, opravilo, izpeljava, izvršitev itd. — Prip. prev.

nič je ni bila čutila... Toda zdaj, o groza! Če jo je izžerpanost prisilila, da je odložila pero in za nekaj trenutkov zaprla oči, je marsikaterikrat vstala pred njo podoba: videla se je, kako se v svojih prejšnjih sanjah strastno bavi z umetnostjo in pesništvom, slišala se je, kako se razgovarja mikavno in duhovito z izbranimi prijateljicami, v odličnem okolju, kjer se je vse dobrikalo očesu. In kako se je nato zopet znašla ob ostudnem razrednem dnevniku, pri flamskih pesmih in pa pred posnemalnim strojem, če je mislila na otroke ter na rudarje, ki so zdaj njena edina družčina, jo je pač prevzela velika bridkost, spustila je roké in je bila blizu tega, da bi se razjokala.

Potem pa je pokleknila pred podobo Križanega, razprostrla je roké in zdelo se ji je, kakor da vre vsa kri njenega srea kakor kri Zveličarjeva iz neštevilnih ran. Tako je vztrajala v premišljevanju Kristusovega trpljenja, dokler da se ni — vprav po svojem velikem trpljenju in bridkosti — spet čutila srečno.

(Nadaljevanje v prihodnjem letniku.)

DR. P. HILARIN FELDER O. M. C. — ATOM:

Pokorščina in preprostost sv. Frančiška

(Konec.)

Kakor pokorščina, tako je tudi preprostost Frančiškova združena z njegovó ponižnostjo. Obedve, ponižnost in preprostost sta si tako blizu v sorodu, da ju more razločevati le poostreno oko. Ponižen je, kdor noče več veljati kakor je, preprost, kdor noče drugače izgledati kakor je. Kdor hoče več veljati kakor je, s tem kaže pomanjkanje preprostosti. Kdor hoče drugače izgledati kakor je, kaže s tem pomanjkanje ponižnosti. Zato Frančišek imenuje skupno s ponižnostjo večkrat tudi preprostost, in omenja jo s tako pobožnostjo in govori o njej s tako velikim navdušenjem, da se mora pravi otrok sveta nad tem po pravici čuditi.

Kajti svetima za preprostost v najboljšem slučaju usmiljeni nasmešek, ponajveč pa celo zaničevanje in zasmeš. Že samo ime je postalo izraz preziranja. Pač večina ljudi veliko lažje prenese, da jih imenujejo prebrisane, premetene, pretkane, žvite, prekanjene, zahrbtnne, lažnive in dvojezične, kakor pa da bi jim kdo rekel, da so preprosti. Ta plemenita čednost je tako temeljito izobčena, da je treba res že moške srčnosti, da kdo njej v prilog izreče še dobro besedo, kaj šele, da bi jo kdo v vseh položajih življenja izvrševal. Videz in bahavost, hinavščina in pretvarjanje, dvoumnost in dvojezičnost ne gospodujejo več samo v trgovini, politiki in svetovni naobrazbi, ne, vse družabno občevanje in mnogokje celo najožje družinsko življenje je pokvarjeno od tega strupa. Mi smo celo pozabili sami s seboj in z Bogom, biti pošteni, odkritosrčni in preprosti. Dvojezičnost tako zares predstavlja duha sveta in časa.

Duh krščanstva pa je preprostost. Ali je kaka stvar bolj očarljiva, kakor preprostost našega Gospoda in Zveličarja, ki je nase pritegnila slehernega otroka in nad katero se je pohujševal samo izprevrnjeni farizeizem! In kaj je bolj prisrčno, kakor evangelij preprostosti Jezusa Kristusa: »Resnično, povem vam: ako ne postanete kakor otroci, ne pridete v nebeško kraljestvo.« (Mt 18, 3.) Če ne postanete kakor otroci — odkriti, pristni, naravni, neizumetničeni, neprisiljeni, resnični in resnicoljubni, z eno besedo: preprosti!

Ta preprostost je krasila vse svetnike in je znamenje vsakega popolnega kristjana. Če bi le enemu od njih mogli očitati dvoumnost ali pretvaro, bi vse čednosti ne odtehtale te edine napake. Preprostost je bila posebno dragocen okras krščanske kulture in mistike srednjega veka. Svojnajlepšivec je pognalavsv. Frančišku Asiškem.

Tomaz Čelanski zagotavlja: »Sveto preprostost, to hčerko milosti, sestro modrosti, mater pravičnosti, je gojil svetnik s posebno odlično gorečnostjo pri sebi in jo ljubil tudi na drugih. Toda ni odobral vsake preprostosti, ampak edino le ono, ki se zadovoljuje samo s svojim Bogom in vse drugo le malo ceni.« Kako globoko pojmovanje preprostosti! Dvojezičnost in dvoumnost si prizadevata, da bi stale pred svetom drugačne in boljše kakor ste pred Bogom. Preprostost pa bi rada brez ozira na sodbo ljudi, stala tako tukaj, kakor je pred sodbo vsevednega in neskončno pravičnega Sodnika. Te preprostosti prevzet je bil Frančišek. Trudil se je, da bi pred ljudmi nikdar ne bil boljši, kakor je bil, delal in mislil pred božjimi očmi.

Nekega dne je vsled boleznin slabosti na osličku jezdil mimo nekega kmečkega posestva. Kmet, skozi katerega posestvo je šel, je prihitel k njemu in vprašal, če je on brat Frančišek. Ko je ta to ponižno potrdil, ga je kmetič opozoril: »Prizadevaj si, da boš tako dober, kakor te vsi hvalijo, kajti mnogi se nate zanesejo. Zato te opominjam, da ne boš nikdar drugačen na zunaj, kakor o tebi mislijo.« Komaj je božji mož to slišal, je stopil z osla, se vrgel pred kmetom na zemljo in mu iz hvalčnosti poljubil noge, ker ga je bil opominjal.

V resnici se je strinjal kmetov opomin z neprestano skrbjo svetnikovo, da bi se nikdar ne prikazal v ugodnejši luči, kakor je bil pred Bogom. Tomaz Čelanski popisuje, kako se je Frančišek že od nekdanj, brez ozira na ves svet, le za to brigal, da bi pred Bogom popoln ostal in bil. Nato pristavlja življenjepisec: »Vedno se je trudil za sveto preprostost.« Kako točno je to povedano, vsakdo čuti, kdor se je le kdaj bavil z življenjem sv. Frančiška. Ta se ni ogibal samo vsake pretvare, ampak bi kaj takega sploh ne bil zmožen. In prav to je, kar nam napravi to globoko, bogato in izredno osebnost tako lahko umljivo, tako blizu, tako samo po sebi razumljivo, da se ne dela drugačno kakršna je bila, tako naravna, čista, pristna, otroška, preprosta.

Kadar je mislil, da to, kar je na skrivaj storil ni v skladu z ugodnim vtisom, ki so ga vzbudila njegova javna dejanja, tedaj je ljudi na to opozoril. Nekoč je bil med adventnim postom v samostanu Poggio bolan in je potreboval krepkejšo hrano. Okoli božiča je začel svojo pridigo pred ljudstvom s sledečimi besedami: »Vi me imate za svetega moža in ste zato semkaj pobožno romali, toda priznam vam, da sem v celem tem postnem času užival jedi, ki so bile pripravljene z mastjo.«

Ob drugi priliki je, ko je pravkar ozdravel od boleznin, pojedel košček kurjega mesa. Kakor hitro je mogel iti ven, je šel v Asizi, da bi tamkaj na javnem prostoru pridigal. Ko je prišel do mestnih vrat, je zapovedal bratu, ki ga je spremljal, naj mu priveže vrv okoli vratu, naj ga vodi po ulicah kakor roparja in pri tem kliče kakor sodni služabnik: »Glejte ga požeruha, ki se masti s kurjim mesom, katerega je užival brez vaše vednosti.« Na podoben način je večkrat osramotil samega sebe.

Ob zimskem času mu je nekoč njegov gvardijan preskrbel lisičjo kožo ter mu dejal: »Oče, bolehaš na jetrih in na želodcu, za božjo voljo te prosim, da mi dovoliš, da pod tvojim habitom prišijem to kožo vsaj tam, okoli želodca.« Svetnik mu je odgovoril: »Če hočeš, da ga nosim pod habitom, tedaj mi prišij enak kos tudi na zunanji strani habita, da

bo ta ljudem povedal, da je znotraj skrita koža.« Vse prigovarjanje ni nič pomagalo, tako da je gvardijan nazadnje znotraj in zunaj prišil kos kože, da je tako bolnik zunaj prav tako zgledal, kakor je bil znotraj. Po pravici pripominja k temu njegov življenjepisec: »O ti, ki si bil isti v besedah in dejanju isti zunaj in znotraj, isti kot podložnik in predstojnik! Nobene človeške slave, nobene lastne hvale nisi maral, ker si vedno le v Bogu hvalo vžival.

Celo če je tuintam kaj manj popolnega mislil, je to javno priznal. Hotel je biti iz kristala, da bi bil tako za slehernega popolnoma prozoren. Ko je nekoč šel skozi mesto Asizi, ga je srečala stara žena in ga nekaj prosila. Ker ni imel ničesar pri sebi razen svoj plašč, ji je daroval tega s pobožnim veseljem darovavca. Naknadno pa se je v njegovem srcu pojavila skušnjava ničemurne slave. Takoj je pred vsemi navzočimi priznal, da je čutil v sebi napuh.

Nekoč je hotel govoriti z bratom Bernardom, ta pa je bil tako v Boga zamaknjen, da njegovega klica ni slišal. To je spravilo svetnika nekoliko v nevoljo in potihem je skoraj godrnjal nad nepokorščino svojega brata. Ko se je pa svoje napake zavedel, se je iste javno obtožil, se vrgel na tla in rekel bratu Bernardu: »V imenu svete pokorščine ti zapovem, da za kazen za mojo hudobno sodbo in za predrznost nogo postaviš na moj vrat in trikrat tako stopiš preko mene rekoč: »Tu ležiš ti surovi sin Petra Bernardona.«

Če so ga le malo spreletele kake nepopolne misli, se je preprosti mož pogosto podvrgel takim ponižanjem. Povsem splošno piše Tomaž Čelanski: »Mnogo takega je večkrat storil, da bi napravil samega sebe popolnoma zaničljivega in bi druge spodbudil, naj si prizadevajo za neminljivo čast. Sam sebi se je zdel kot posoda brez vrednosti . . . neizprosno se je predal sleherni sramoti, da bi ga ljubezen do samega sebe ne zapeljala želeti po katerikoli častni stvari.« V resnici, tako pripominja neki takratni kronist, »bil je to mož povsem golobje preprostosti«.

Isti značaj je priporočil Frančišek tudi svojim učencem. Med glavnimi točkami, katere jim je od prvega dne priporočal se je vedno našla tudi preprostost. Sveti oče jih je učil spolnjevati evangeljsko popolnost, spolnjevati uboštvo in hoditi po poti svete preprostosti, tako poroča neki sodobnik. Da bi preizkusil preprostost svojih učencev, si je včasih izmislil prav otroške stvari, ki se nam zde skoro otročje, kakor n. pr. takrat, ko se je moral brat Masej vrtiti v krogu, dokler ni postal omotičen in je padel na tla, ali kakor takrat, ko je brata Rufina poslal pridigat v Asizi brez habita. Strogo je preganjal grehe zoper preprostost, kakor pri nekem mladem bratu, ki iz ljubezni ali ponižnosti ni hotel priznati svetniku, da je njegov starejši potni tovariš z njim ravnal neljubeznivo.

Tako je vzgajal svoje učence k vprav nezaslišani preprostosti. Razodevali so mu svoje najskrivnejše misli in nagnenja svojih src. Preprostost jim je tako zelo postala druga narava, da so bili daleč proč od vsake neodkritosrčnosti ali dvumnosti in je bilo celo njihovo življenje polno čudovite čistosti in nedolžnosti.

Prvi časi Frančiškovega življenja nam kažejo mnoge krasne like takih preprostih mož. Poleg že omenjenih bratov Maseja in Rufina, naj imenujemo: Prve brate v Angliji, ki so z veliko gorečnostjo za znanost združevali prav otroško preprostost v govorenju in delovanju; brat Egidij, katerega celo življenje je bila slika preproste modrosti in modre preprostosti; brat Juniper »brinje«, radi čigar golobje preprostosti je redovni ustanovitelj vzkliknil: »Moji bratje, moji bratje, da bi pač imel cel gozd

takega »brinja«; brat Jakob »preprosti«, ki je pri strežbi gobavcev, za kar ga je bil Frančišek določil, šel tako daleč, da ga je moral celo svetnik krotko karati; brat Janez, prav tako imenovan »preprosti«, ki ga je Frančišek radi njegove preprostosti vedno hotel imeti okoli sebe. Janez je poznal le eno željo, v vsem postati podoben svojemu mojstru. Če je videl Frančiška pri molitvi, tedaj ga je posnemal v njegovih najmanjših kretnjah. Če je pljunil Frančišek, je pljunil tudi Janez, če je kašljal Frančišek, je kašljal tudi Janez, če je jokal in zdihoval Frančišek, je storil isto Janez, če je Frančišek dvignil svoje roke proti nebu, je storil prav tako Janez. Na vprašanje svetnika, zakaj se tako vede, je Janez odgovoril: »Pri svojem vstopu v red sem obljubil, da bom prav tako živel kakor ti, nevarno bi bilo, da bi se v katerikoli točki od tega oddaljil.« Frančišek se je veselo nasmejal zaradi te naivnosti in je poučil preprostega brata, da to vendar ni prav tako mišljeno. Zadosti je, če z isto odkritosrčnostjo srca in življenja vase vtisne vodilo svojega reda. Kmalu nato je brat v svoji preprostosti umrl. Frančišek ga je pozneje vedno zopet stavil za zgled in ga pri tem ni nikdar imenoval brata Janeza, ampak svetega Janeza. Po pravici. Saj je vendar po besedah Zveličarjevih vprav otroška miselnost, ta preprostost brez zvijače, polna skromnosti in brez sebičnosti jedro vse popolnosti in svetosti.

Zato je hotel Frančišek v svojem redu duha preprostosti in skromnosti na vsak način in za vse čase ohraniti. Če so ga hoteli pregovoriti, naj bi se bolj naslonil na benediktinski ali cistercijanski ali avguštinski red je to hitro in odločno odklonil rekoč: »Moji bratje, moji bratje, Gospod me je poklical na pot preprostosti in ponižnosti in to pot mi je v resnici pokazal zame in za tiste, ki me hočejo posnemati.« Še umirajoč je opominjal svoje brate, naj redovno vodilo vedno pojmujejo v duhu preprostosti in tako po njem živijo: »Kakor mi je Gospod dal preprosto in čisto govoriti in pisati vodilo in te besede (testamenta) tako jih priprosto in čisto razumevajte tudi vi in s sveto delavnostjo spolnujte do konca.«

V skrbi za preprostost je svaril svoje sedanje in bodoče brate pred duhom in modrostjo sveta, ki bolj išče videz, kakor resnico, bolj mnogo besedi kakor dejanja, bolj prisiljeno vedenje kakor pa moškost, bolj zunanji videz kakor notranjo popolnost. »Bratje«, tako je dejal, »varujmo se pred modrostjo tega sveta, in pred razumnostjo mesa, kajti duh mesa zahteva in hrepeni mnogo po besedah, malo pa po dejanjih. In on ne išče blaženosti v Bogu in notranje svetosti duše, ampak hoče in želi blaženosti v Bogu in svetost, ki se kaže na zunaj pred ljudmi, in ti so, o katerih pravi Gospod: »Resnično, povem vam, prejeli so svoje plačilo.« (Mt 6, 2.) Duh Gospodov pa hoče, da je meso zatajevano in zaničevano, da je majhno in zapostavljeno in zasmehovano. On hrepeni po ponižnosti in potrpežljivosti, po čisti preprostosti in pravem srčnem miru in predvsem hrepeni po božjem strahu in božji modrosti in božji ljubezni Očeta in Svetega Duha.« In drugod pravi: »Ne bodimo modri in pametni po mesu, marveč bodimo raje preprosti, ponižni in čisti.«

Da pa nasprotno prava k Bogu obrnjena in z Bogom združena modrost ni nobena sovražnica preprostosti je vedno pripoznal. Da, obedve je tako rekoč hvalil kot sestri: »Bodi mi pozdravljena kraljica modrost! Bog te ohrani s tvojo sestro čisto in sveto preprostostjo!« Vedno je opominjal svoje brate, ki so študirali, naj se enako vadijo v vednosti in preprostosti: »Moji bratje naj bodo evangeljski učenci in naj tako napredujejo v spoznavanju resnice, da bodo napredovali v čistosti in pre-

prostosti. Nikar naj ne ločijo golobje preprostosti od kačje razumnosti, katero je božji Učenik s svojimi blagoslovljenimi ustmi zvezal.«

Šel je še dalje. Njegovo načelo je bilo: Čim preprostejši in ponižnejši je učeni brat, toliko lažje napreduje v božji znanosti, in kolikor odličnejša so njegova znanstvena spoznavanja, toliko preprostejši naj bo v vseh svojih mislih in v svojem obnašanju.

Pri tem svetniku ni ušlo, da bodo neizobraženi bratje lajiki mnogo pripomogli k temu, da bodo redu ohranili značaj preprostosti. Njim je bila že po njihovem stanu nakazana pot preprostosti. Frančišek jih je zato kratkomalo imenoval svoje »preproste brate« in jih je kot bistveni del reda visoko cenil. Če si je kot klerik dal delati tonzuro, je dal brivcu navodilo: »Ne delaj mi prevelike krone iz las, da bodo tudi moji preprosti bratje imeli še prostor na moji glavi.«

Tako naj bi bili zaradi preprostosti neizobraženi bratje lajiki vedno zastopani v redu, prav tako kakor izobraženi kleriki. »Pred Bogom,« je dejal Frančišek, »ne velja noben ugled oseb in generalni minister reda, Sveti Duh, počiva na ubogih in preprostih prav tako kakor na bogatih in učenih.« Te besede je hotel celo spraviti v vodilo, pa tega ni več mogel, ker je bilo že potrjeno od papeža. Obe vrsti bratov naj bi se med seboj borile za palmo preprostosti. Oboji naj bi bili povezani z vezjo preprostosti, igrokaz za nebo in zemljo. »Naš red,« tako je dejal, »je kakor velikanski zbor, tako rekoč splošen cerkveni zbor, ki se zbira iz vsega sveta pod e n i m načinom življenja. Pri tem imajo učeni korist iz tega, kar je last preprostih, ker vidijo, kako neizobraženi v sveti gorečnosti iščejo nebeske stvari in se preprosti bratje naučijo duhovnih stvari po Svetem Duhu. Tako imajo tudi preprosti korist tudi od tega, kar je last učenih, ko vidijo, kako se zelo učeni možje ponižajo k njim, ko bi vendar lahko povsod na svetu živeli ugledno življenje. V tem,« tako je sklepal, »odseva lepota te Bogu vdane družine, katere mnogobrojni kras razveseljuje nebeskega Gospodarja.«

P. ANGELIK:

Beseda božja in življenje

*»Sin človekov ni prišel, da bi se mu streglo, ampak da bi stregel.«
(Mk 10, 45.)*

Služiti! Vedno moram samo služiti! Tako se dvigne večkrat vzdih iz zagrenjenega srca osebe, ki misli, da je največja nesreča to, da mora služiti, ne pa zapovedovati. In vendar moramo nazadnje vsi ljudje služiti. K a k o služimo, to je navsezadnje glavna stvar, k a j v s v o j i s l u ž b i o p r a v l j a m o je pa čisto postranska stvar, glavno je, da dobro služimo.

Lahko postane življenje tistim, kateri služijo, kar so se naučili z veseljem streči želji drugih. Njihovo življenje postane bogato na zaslugah, ker so se naučili zaradi drugih, pozabljati sami nase.

Služiti se ne pravi samega sebe poniževati, marveč pomeni samega sebe žrtvovati, da postanemo drugim koristni.

Služiti se pravi, žrtvovati del svojega časa, da pospešujemo dobro pri drugih, pomeni žrtvovati del svojih telesnih in duhovnih moči, da jih drugi izrabi, ne da bi pri tem naše zasluge priznal.

Služiti se pravi, druge na lastne stroške dvigati, toda pri tem dvigamo sami sebe v očeh božjih. Bog služi nam in tisti, ki daje, je vedno višji od onega, ki prejema.

Služiti se pravi, pridobiti si hvaležnost vseh plemenitih ljudi. In če bitje, kateremu služimo ni plemenito, nam ostane vsaj zavest, da smo mi sami bili plemeniti.

»Jaz služim!« kliče vsaka krščanska duša.

»Jaz služim!« kliče naslednik sv. Petra, ki samega sebe imenuje služabnika vseh služabnikov, »kajti jaz čujem nad vsemi.«

»Jaz služim!« govori duhovnik, »kajti jaz pripadam vsem. Sledim kakor Jezus, moj vzor, klicu vseh tistih, ki me potrebujejo.«

»Jaz služim!« pravi usmiljena sestra, »kajti ob postelji nesrečnih žrtvujem svojo mladost in svoje zdravje.«

»Jaz služim!« pravi vojak, pravi delavec ali delavka, pravi pisatelj, pravi uradnik ali uradnica, kajti vsak od njih žrtvuje svoje moči, svojega duha, svoje življenje.

Po naredbi božje previdnosti bi morali vsi služiti. O če bi hoteli pač to vsi razumeti! Če bi hoteli vse to postaviti kot temelj vsega svojega življenjskega naziranja! Kako bi red in mir vladala v vseh naših družinah in v vseh naših družabnih razmerah. Da človek more služiti, sta potrebna ljubezen in žrtvovanje, to je one božje čednosti, ki izhajajo le iz duha krščanstva. Da pa moremo prav služiti, si moramo prizadevati, da b r e z - š u m n o vršimo svoje delo in da s m o s t a n o v i t n i v svojem delu, kajti le tistemu, ki bo stanovit, je obljubljena krona življenja.

DR. TIHAMER TOTH — F. T.:

Suženj vesti

Suženj vesti! Kako imeniten naslov za kak detektivski roman! — si misliš. Pa se motiš. Najlepše odlikovanje za kakega fanta je, če lahko rečemo o njem: »Gospodar svoje volje je in suženj, služabnik svoje vesti.« Neomajen, zvest in dosleden v vsem, kar veleva vest — če to zmoreš, si značajan fant.

Pri vozu je majhen žebelj, ki ga skoraj ne opazimo. To je osnik. Če izpade, se voz še nekaj časa kotali naprej, ampak potlej se sname kolo in vozilo se zvrne.

Na poti do značaja imamo tudi takšno na videz brezpomembno majhno reč. Treba je brezpogojno izvršiti, kar ti veli vest. Bodi ji torej poslušen in volján služabnik!

Dva sovražnika ográžata tvojo vest. V prvi vrsti vsa tvoja okolica; nato vabe tvojih neurejenih nagnenj in budečih se gonov.

Včasih imaš vzvišene trenutke, da se čutiš vsemu posvetnemu tako rekoč daleč odmaknjenega in se vzpenjaš v sinje višave. Skleneš, da boš vselej poslušal svojo vest, da nikoli ne boš krenil s steze poštenja; da ne boš nikoli mislil, govoril in delal, kar bi bilo greh. Kako srečnega se takrat čutiš, kako dobrega in veselega! Kaj pa vidiš v naslednjem trenutku? Da božjih zapovedi ne izpolnjuje ne ta ne oni od tvojih tovarišev. V tej knjigi, v oni gledališki predstavi ali kinu neprestano zasmehujejo tvoja plemenita načela. In zdaj te čaka težka preizkušnja: Čeprav je ves svet izprijen, ali lahko kljub temu ostaneš dober? Če bi tudi bili v šoli sami neznačajni fantje, ali moreš navzlic vsemu ohraniti zvestobo svojim načelom? Čeprav vsi lažejo, ti ne! Čeprav fantje ob nedeljah opuščajo mašo, ti nikoli! In če s svojim govorjenjem brodiijo po nesnagi, ti nikoli! Potem sledi še druga preizkušnja. Tvoja stanovitnost nima le zunanjih nasprotnikov, temveč tudi notranje.

Vest imenujejo glas božji in po pravici. Kdo bi ga že ne bil slišal v svoji notranjosti? Ko je hotel fant storiti krivico, se je v njegovi notranjosti oglasilo nekaj svarečega nalik zvoku signalnega zvončka: »Nikar ne!« In ko so ga vabile izkušnjave greha, se je zdelo, ko da jih več vleče za zvonovo vrv, tako je donel zasilni krik njegove vesti. »Nikar ne! Nikar ne!«

Ponovno ti živo priporočam, moj sin navadi se v svoji mladosti, da boš brez pogojno slušal glas svoje vesti. Zdaj se bo odločilo, ali boš pozneje mož vesti, kakor ga za voditelja tako krvavo potrebuje družba.

Moža beseda varen ščit,
Moža dejanje boljši svet,
Najboljši ščit in svet
Je mož besed in del.

(Rückert.)

Kdor je suženj svoje vesti, je suženj božji, in biti suženj božji, se pravi, živeti v največji svobodi. Ne poznam višje pohvale mimo le-te, ki so jo izrekli nekemu zgodaj umrlemu angleškemu poslancu: »Vse njegovo vedenje je nosilo pečat deseterih zapovedi.«

Ne boj se nikogar razen svoje vesti! Ne izpričuje značaja, če iz strahu pred človeškimi oziri, pred obrekovanjem ali zasmehom opustiš, kar ti svetuje ali vелеva vest. Fant, ki se ne upa moliti ali v cerkvi upogniti kolena, ker »drugi vidijo«, je tudi suženj — toda ne suženj vesti, temveč suženj mevžastega strahu pred ljudmi.

Kako res je, kar piše Huxley:³ »Biti zares mož, se pravi, da imaš trdno voljo, ki jo vodi nežna vest.«

³ Huxley Thomas Henry (izg. haksli; 1825—1895), znamenit angleški prirodoslovec. — Op prev.

Tako globoko ne pade noben človek, da bi ga tvoje zaupanje ne moglo zopet dvigniti. Wibbelt.

Mir dela vtis moči, zvezane s premislekom; zato se ga nasprotnik tako boji. Wibbelt.

Nobenega človeka ne smemo sovražiti, še celo pa ne zaničevati, zakaj zaničevanje je hujše od sovraštva. Wibbelt.

Dobrodelnost pri Slovencih

(Nadaljevanje.)

Pri nas Slovencih je kljub že polstoletni tradiciji ustanovljenih Vincencijevih konferenc, ki nam predstavljajo tudi hkratu najmočnejšo dobrodelno ustanovo, kljub že prejšnjim posameznim poizkusom in zasebni dobrodelnosti, vendarle dobrodelnost šele na začetku, če pomislimo na navedene zglede od drugod in na kričečo potrebo, da se stvari idealna zadevna organizacija, ki bi — kot že rečeno — mogla mnogo rešilnega in uspešnega prinesiti našemu narodno-kulturnemu življenju in poslanstvu.

Nemški križarji, ki so se naselili v Ljubljani okoli l. 1247. pod koroškim vojvodom Ulrikom III., so si sezidali hišo in cerkev in vzdrževali v mestu bolnico (špital), šolo in pozneje tudi sirotišnico. L. 1504. je dovolil patriarh, da so velesovske redovnice ustanovile vzgojni zavod za plemiške hčere. — Miloščina je bila že izza prvih stoletij krščanstva del cerkvenega kulta. Tako tudi v srednjem veku. Dokaz za to so mnoge mašne in druge pobožne ustanove, od katerih so siromaki stalno dobivali svoj delež. Grof Herman Celjski je ob pleteljanski ustanovi določil, naj od nje dobiva vsako leto 12 revežev po eno zimsko suknjo. Podobno je bilo določeno, da se ob prazniku Marijinega spočetja obdaruje 12 revežev z zimskimi suknjami, 300 pa z denarjem (vsakega s tremi dunajskimi vinarji). Pri slovestnostih in mrtvaških opravilih, ki so jih napravljale bratovščine, so bila v navadi darovanja za učence in reveže. Številni hospitali so deloma služili za bolnice deloma za ubožnice ali pa so bili gostinjeci, namenjeni za sprejemanje revnih popotnikov. Samostani so bili že po svojih redovnih pravilih zavezani, sprejemati in pogoščevati tuje. Nekateri so v ta namen sezidali posebna poslopja, tako zajčki kartuzijani, ki so se posebno odlikovali po svoji gostoljubnosti. Na nekdanji gostinjec še sedaj spominja Špitalič pri Konjicah. V Studencu pri Mariboru je bil hospital že pred ustanovitvijo samostana. Na Kranjskem sta bila dva gostinjeva namenjena revnim popotnikom (ob cesti na Štajersko v tuhinjski dolini ter na ljubeljskem prelazu). Opatija gornjegrajska pa je vzdrževala pravo bolnico. Drugi hospiciji so bili po mestih in trgih. Tako v Ljubljani: Hospital Matere božje nemških križarjev, »meščanski špital«, ki pa je bila zasebna ustanova ogrske kraljice Elizabete iz l. 1345., a je bil upravno izroččen ljubljanskemu magistratu. Hospital v Kamniku je bil ustanovljen od oglejskih patriarhov že l. 1228. (Bertolda) in je v XV. stoletju dobil nekaj ustanov v korist revežem in bolnikom. V Novem mestu je bil hospital Brezmadežnega Spočetja s kapelo in beneficijem, v Kranju pa hospital sv. Antona in sv. Lenarta zač. XV. stoletja. Krško je imelo zavod za uboge še pred mestnimi pravicami. Pri Celju je bil hospital sv. Duha že pred 1459., v Laškem trgu »Marijin hospital« okoli l. 1440., v Slovenjgradcu hospital sv. Duha in hospital v Ptuj. — Prav tako kakor naprave v pomoč revežem in bolnikom so slonele na cerkvenem temelju i vse zadruga in cehi za pomoč obrtnikom.¹

Žal mi še s tega trenutka ni mogoče podati točnega in izčrpnega pregleda naše dobrodelne dejavnosti v preteklosti kot sedanjosti, ker nimamo za to še zadosti statističnih podatkov. V splošnem moramo reči, da kakega posebno originalnega zadevnega pokreta pri nas dosedaj ni bilo in vršimo to prepotrebno delo bolj pod neposrednim zgledom in

¹ Prim. Jos. Gruden: Cerkevne razmere v 15. stoletju.

vplivom iz naše okolice, da pritiska razmer samih ne naglašam. Tako se karitas pri nas mimo omenjene privatne dobrodelnosti in zadevnega delovanja naših redov in samostanov, pričinja izraziteje in sistematičnejše javljati in gojiti šele vprav z omenjenimi Vincencijevimi konferencami. V 19. stoletju naj omenim pred njimi le še dobrodelno usmerjenost škofamisijsionarja Barage poleg lege vrste redov in samostanov (cistercijanov v Stični, frančiškanov, usmiljenk, šolskih in drugih sester) ter ustanov privatnega značaja (gospodinjске, kmetijske šole) in vzgojevališča — škofa Slomška in v Janeza Ev. Kreka.

Slomšek je sicer bolj znan kot največji pedagog svoje dobe, ko je poživljal po naših krajih zlasti nedeljsko šolstvo, vzgajal duhovnike v tem smislu in z »Blažem in Nežico« podal izobraževalcem našega revnega in skromnega ljudstva v roke tudi navodila v polni meri za to. — Vendar pa je Slomšek izkazal tudi s svojim najlepšim zgledom bogoljubnega življenja dovolj čuta in smisla za ljubezen do bližnjega, kakor je bilo to v tistih časih primerno. Njegova skrb za mladino in družino ter obzirnost do nesrečnikov in njegovo sočutje do revežev razodeva pač velik smisel za dobrodelnost, ki se odraža v posameznih kosih in dogodkih, v dejanjih in ustanovah, ki jih je podvzel, v besedi in pismu in ne nazadnje tudi v njegovi oporoki sami. — Znano je, da se je l. 1857 na svojem misijonu v Slov. Bistrici spomnil celo beračev. Imel je zanje stanovski nauk v Marijini cerkvi. Kronist poroča o tem dogodku: »Čuden prizor! Po cerkvi ubogi, raztrgani poslušalci — na prižnici pa — škof. Drugi dan, na binkoštno nedeljo, so imeli skupno sv. obhajilo, potem pa je škof Slomšek vse obdaril z miloščino.« — Ko so se začela snovati katoliška društva, je Slomšek vedno povdarjal, naj ta društva vzbujajo katoliško zavest, goje pa tudi dejansko krščansko ljubezen do bližnjega, ker je telesne revščine toliko, da ji duhovnik sam in pa župni ubožni zavod (ki ga je Slomšek ustanovil!) ne moreta odpomoči. — Zato naj sodelujejo na dobrodelnem polju katoliška društva. Skrbeti treba za ubožce, pa tudi za zapuščene sirote, ki so izgubile starše, tudi za nezakonske otroke, da pridejo dobrim krščanskim ljudem v roke in se ne spridijo. — Prof. dr. Jože Pajek je (okoli l. 1881) rad pripovedoval o Slomšku in povedal o njegovem razmerju do revežev tudi to-le: »Za ubožce so znali skrbeti škof Slomšek. Niso gledali samo na to, da so ubožci kaj dobili, temveč tudi, da so se poboljšali. Ubožci so morali priti k sv. maši, pri maši so imeli škof zanje posebno pridigo, in ko so ubožci prejeli dušno miloščino, potem šele so jim podarili tudi telesno.« (Zap. župnik Leop. Vozlič.)

Janez Ev. Krek pa je v novejšem času poleg zasebnih podpor revežem znan predvsem po spretni gospodarski organizaciji našega kmeta in malega človeka. Saj so bile skromnim in štedljivim slovenskim posestnikom kaj dobrodošle »rajfajznovke« in druge narodno-gospodarske naprave iz njegovih rok velika pomoč. Prav tako je znano, da je Krek gradil v okolici mesta Ljubljane tudi stanovanjske hiše za revnejše sloje meščanstva in da je bilo sploh vse njegovo življenje posvečeno skrbi za siromašno slovensko ljudstvo, ki ga je ljubil z vso dušo. Tudi sicer je Krek znan kot izboren organizator delavstva in kmetstva, saj so današnje strokovne organizacije našega delavstva, obrtništva in združništvo našega kmeta plodovi njegovih krščansko-socialnih idej, ki jih je zapustil tako ne le v teoriji (njegov »Socializem« i. dr.), ampak tudi v dejanju. Na račun njegove osebne socialne čutečnosti kroži tudi več anekdot, podobno kot tudi o nadškofu Jegliču, ki prikazujejo vso njiju ljubezen do bližnjega in do naroda.

Za l. 1898. se navajajo sledeče dobrodelne naprave in humanitarna društva v Ljubljani: 1. Deželna bolnica, Umobolnica, Porodnišnica, Zavarovalnica. 2. Garnizijska bolnica, otroška bolnica, Leonišče, Dezinfekcijska bolnica, Oskrbnišnica pri Sv. Jožefu, Mestna sirotišnica. Dalje: Dekliško vzgojevališče Lichtenthurn, deško Marijanišče, Varstvo Sv. Jožefa za dekle, Dojenščica, Deželna prisilna delavnica ter otroški vrteci: na vadnici učiteljšča, pri uršulinkah, detiščnica (Kleinkinderbewahranstalt) in nemški otroški vrtec (Schulverein). Kot dobrodelne organizacije pa se navajajo: Splošno delavsko zaščitno društvo, Delavsko bolniško društvo, pekovsko, kršč. soc. železničarsko društvo, kreditno društvo Kranjske hranilnice, Društvo za podporo ubožnih učencev (-nk) na obrtnih strokovnih šolah, Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta, Elizabetno otroško bolniško društvo, Evangeljsko žensko društvo, Nemško žensko krajevno društvo (Schulverein), Prostovoljno gasilsko društvo, Obrtna pomožna blagajna, Pomožno uradniško in podporno društvo, oskrbniščnica za deco, Kmetška posojilnica ljubljanske okolice, Kranjska hranilnica, Kranjsko deželno ognjegaško društvo, Kranjsko učiteljsko društvo, Kranjsko vojaško veteransko društvo, Bolniško oskrbniško društvo, Bolniško podporno društvo za čevljarje in krojače, Ljubljanska študentovska in ljudska kuhinja, Ljubljansko delavsko konzumno društvo, Ljudska posojilnica, Zveza kranjskih posojilnic, Marijina bratovščina, Mojstrovska bolniška blagajna, Patriotsko žensko podporno društvo, Vpokojsko društvo za vdove in sirote ljudskošolskega učiteljstva na Kranjskem, Pisateljsko podporno društvo, Podporno društvo za duhovnike ljubljanske škofije, »Radigoj«, dijaško podporno društvo, »Südmark«, podružnica graške, Podporno društvo za izpuščene kaznjence na Kranjskem, Društvo gospa krščanske ljubezni sv. Vincencija Pavel., Društvo za zgradnjo nem. deškega in dekliškega sirotišča v Kočevju, Društvo za medsebojno podporo pri smrtnih slučajih železničarjev juž. žel., Društvo za zgradnjo rešilnega in vzgojnega zavoda, Društvo za postavljanje delavskih stanovanj, Društvo za podporo potrebnih visokošolcev na Kranjskem, Društvo za podporo potrebnih učencev učiteljšča, Društvo za podporo potrebnih učencev višje realke, »Beli križ«, Dobrodelno društvo tiskarjev, Zidarsko in tesarsko izobraževalno in podporno društvo.

O veliki socialni čutečnosti Slovencev sploh, pa pričajo mnogotere u s t a n o v e (namenjene revežem, vdovam, študentom i. dr.), kakor tudi vse razmerje našega človeka do sočloveka v potrebi. To ni le tista znana črta slovanskega gostoljubja in sočutja pri nas, ki se v tej lepi alpski, a skromni slovanski deželi že nekoliko izgublja ob navalih zapadnoevropske sebičnosti, ampak živ čut krščanske ljubezni in socialnosti, prihajajoč iz zdrave in trdne vernosti našega človeka.

Pa vrnimo se k naši smotreno in načrtno odgojevani dobrodelnosti in njeni organizaciji! — Prvi poizkus, ustanoviti Vincencijevo konferenco pri nas je bil že l. 1869., vendar se je mogla ta namera uresničiti šele l. 1876., ko je v aprilu nastala konferenca sv. Nikolaja v stiku z graško konferenco in bila še isto leto agregirana v Parizu. Prvi odbor so tvorili: dr. Janez Gogala, Fr. Drašler, Alojz Jenko, prof. Jos. Kromberger, inženjer Czermak, Andrej Zamejic in Anton Dolinar. Poleg osebnih obiskov pri ubožcih ter podpor v denarju in blagu pa je bila konferenci glavna skrb osirotela mladina. Zato se je že 24. septembra 1876. porodila misel o dnevnem deškem zavetišču v Ljubljani, kjer bi Vincencijeva konferenca zbirala darove za zapuščeno in ubožno mladež. Gradnjo je prevzel Centralni svet, ki se je ustanovil že ob prvi obletnici Vincencijeve družbe za obe do tedaj

ustanovljeni konferenci: sv. Nikolaja in sv. Jakoba (ust. 15. okt. l. 1876.). Prvi centralni predsednik je bil dr. J. Gogala. Na prvi glavni skupščini se je zbralo že 60 oseb, med njimi ljubljanski knezožkof dr. J. Pogačar in najodličnejši predstavniki ljubljanskega meščanstva. Ideja krščanske karitas je našla velik odziv v eliti katoliške družbe. Okolnost, da v tisti dobi ni bilo še nobene druge slične dobrodelne ustanove, in zavest katoliške dejavnosti je močno podpirala hitro rast načrtov, med katerimi je bilo na prvem mestu deško zavetišče. Že jeseni l. 1876. je bilo to prvo dobrodelno zavetišče Vincencijeve družbe v Ljubljani ustanovljeno v hiralnici. Nadzorstvo in vzgojo so vodile sestre usmiljenke, gospodarstvo pa je oskrboval Friderik pl. Laschan kot upravitelj zavetišča. Otroci so pohajali v mestne javne šole k pouku. Šolska kronika ljudske šole v Marijanišču piše iz te dobe: »Med tem časom je sklenil deželni odbor kranjski, da se sirotinski zaklad porabi za ustanove, katere bi uživale sirote in se tako mogle vzgojiti za pošteno življenje. Oni otroci, dečki in deklice, ki so dobili ustanove, so se izročili usmiljenkam. Usmiljene sestre so imele dečke v Hiralnici, deklice pa v Lichtenthurnovi hiši.« — Deželni odbor in predstojništvo usmiljenih sester so se dogovorili, da se otroci poučujejo odslej v zavodu. Zato se je ustanovila l. 1880. enorazredna zasebna ljudska šola. Medtem pa je zamisel predstojnika Vincencijeve družbe dr. Gogala, da sezida družba obsežno sirotišnico, vedno bolj dozorevala. Nova mladinska dobrodelna akcija je pritegnila v krog Vincencijeve družbe mnogo novih dobrotnikov in članov, med katerimi nahajamo dr. Antona Jegliča (kot člana konference sv. Nikolaja), ki je akcijo podpiral vse do svojega odhoda v Sarajevo in skoro vsa ostala ljubljanska duhovščina. Zapuščina dobrotnikov je dovedla načrt sirotišnice do izvedbe l. 1882., ko je dobil ta deški zavod ime »Marijanišče« (»Colegium Marianum«). Zavod je štel ob ustanovitvi 60 gojencev. Vanj so bili sprejeti dečki, ki so imeli doma samo ponavljalni pouk. Ustanovitelj Marijanišča — tedanji novoimenovani škof dr. Gogala — je bil sila usmiljenega in dobrega srca. Vsak dan je zahajal v Marijanišče in vodil osebno gradnjo novega poslopja ter se zlasti zvečer rad mudil med sirotami, ki jih je nazival vedno »moji dečki«, jih poučeval in izpraševal. Za njim je prevzel predsedstvo Vincencijeve družbe prošt Anton Jarc.« (Kron.)

Tako je pričela s svojim delom prva večja dobrodelna ustanova pri nas: Družba sv. Vincencija Pavelskega za prostovoljno oskrbovanje siromakov in varstvo mladine«. V naslednjih letih so se konference hitro širile in danes izkazuje statistika 25 Vincencijevih konferenc pri nas. Te so: poleg že omenjene konference svetega Nikolaja in sv. Jakoba kot prvih, še sv. Janeza Krstnika v Trnovem, Marijinega Oznanjenja (franciškanska), sv. Magdalene, sv. Janeza Krstnika in Matere Milosti v Mariboru, Marijinega Oznanjenja v Trziču, sv. Lenarta na Jesenicah, Karmelske Matere božje za Udmat, Selo in Moste, sv. Antona Padovanskega na Viču, sv. Frančiška Asiškega v Spodnji Šiški, Brezmadežnega Spočetja v Kamniku, sv. Petra in Pavla v Zagorju ob Savi, sv. Nikolaja v Novem mestu, sv. Daniela v Celju, sv. Stanislava v Ljubljani, sv. Fabjana in Sebastijana v Kočevju, Akademski konferenci v Ljubljani, sv. Barbare v Hrastniku, sv. Jerneja v Ambrusu in sv. Jakoba v Dolu pri Hrastniku. Razen tega deluje še Vincencijeva družba v Kranju z lastnim sirotiščem in zavodom ter Centralni ozir. Upravni svet Vincencijeve družbe v Ljubljani. Par konferenc je prestalo, par pa se jih še ustanavlja. Vse se trudijo, da z zaščito revežev, oskrbo bolnikov, s kuhinjami in zavetišči ter drugimi napravami širijo dobrodelnost pri nas že nad pol stoletja. Med vojno je delo konferenc trpelo, po vojni pa se je znova poživilo, posebno

z ustanovitvijo Karitativne zveze v Ljubljani, ki je nastala na pobudo Vincencijeve družbe. Pravila te zveze je potrdil škofijski ordinarijat ljubljanski l. 1926. (št. 4940) in velika župana bivše ljubljanske in mariborske oblasti l. 1927. (z odl. št. 1739). Karitativna pisarna, ki se vodi od l. 1928. dalje, združuje s Karitativno zvezo Centralni svet Vincencijeve družbe, dalje Škofijsko društvo za varstvo sirot, društvo za mladinske domove in kuratorij dr. Krekove gospodinske šole ter Ljudsko in dijaško kuhinjo. Naj navedem še nekatere dobrodelne ustanove pri nas: Dnevno otroško zavetišče sv. Jožefa, Vincencijeve konference v Trziču, Dnevno otroško zavetišče V. k. na Viču, Patronat Vinc. družbe na mladino v Ljubljani, Deško zavetišče v Št. Vidu nad Ljubljano, Mladinski dom na Kodeljovem, Ant. Jerinova ustanova ter zapuščina Jos. Zupana. — Vzporedno z Vincencijevo družbo je pričela delovati tudi Elizabetna družba, ki ima osem konferenc. Delovanje te družbe vodi osrednji svet. — Karitativna zveza poseduje knjižnico, izdaja glasilo »Caritas« in predvsem skrbi, da se dobrodelne organizacije širijo pri nas. Zadnji čas se zlasti poživlja tovrstno delo v Mariboru, kjer se je pravkar osnovala Karitativna zveza za območje lavantinske škofije. Posebno skrb posveča tudi svojemu mladinskemu odseku. — Omenimo naj tudi K o l o d v o r s k i m i s i j o n, ki se vodi v Ljubljani in Mariboru zadnja leta prav uspešno. Karitativna zveza izkazuje okroglo 300 delovnih članov, z do 2000 podpiranci in 1500 otroci-gojenci. Letna podpora znaša okrog en milijon dinarjev. — Društvo sv. Vincencija Pavelskega obstaja tudi v Beogradu od l. 1921. — Karitativno zvezo vodi pri nas msgr. prior V. U č a k.

Izmed poročil, ozir. našega slovstva o Karitativnem delu naj omenim letna poročila Centralnega sveta in konference, glasilo »Caritas« ter še Vrežetovo knjigo »Misli in poduk, kako skrbeti za reveže«, ki je izšla pred časom v nemščini.

Še ene dobrodelne akcije ne smemo pozabiti, ko govorimo o dobrodelnosti med Slovenci. V mislih imam tukaj Podporni odsek III. reda sv. Frančiška, ki je bil ustanovljen koncem leta 1930. Namen tega podpornega odseka je preskrba za leta starosti in onemoglosti za vse tiste, ki nimajo dovolj lastnega premoženja, da bi brez skrbi lahko gledali v bodočnost. Velika večina ljudi na stara leta nima pričakovati nobene pokojnine in prav tako niso imeli možnosti, da bi si mogli prihraniti toliko, da bi na stara leta lahko brez skrbi živeli od svojih prihrankov. To velja o poslih, moških in ženskah, to velja o tovarniških delavcih in delavkah, velja o kmetiških, trgovskih in obrtniških uslužbencih in uslužbenkah, kateri vsi nimajo zagotovljene pokojnine za leta starosti in onemoglosti, ter so prepuščeni javni ali zasebni milosrčnosti, kakor hitro jim opešajo njihove delavske roke. Prav isto velja o kmetiških gospodarjih in gospodinjah, ki si sicer izgovore svoj priboljšek, ko izročijo svoje posestvo mlajšim rokam v oskrbo, pa vendar mnogokrat tega priboljška ne dobe in so odvisni zgolj od dobre volje sinahe ali zeta. Temu velikemu socialnemu zlu ima namen pomagati podporni odsek III. reda, ki svoje člane navaja, da v tistih letih, ko lahko še vršijo svoj poklic, vsak mesec nekaj prispevajo za podporni odsek, ko pa pridejo v leta starosti in onemoglosti dobijo stalno mesečno podporo ali pokojnino večjo ali manjšo, kakor so že bili več ali manj časa člani tega Podpornega odseka. Ker se vrši vse delo pri Podpornem odseku povsem zastonj, zato so prispevki, katere člani vplačujejo, zelo majhni, kljub temu pa člane obvarujejo pred najhujšimi skrbmi v letih starosti in onemoglosti. Čisti prebitek Podpornega odseka je namenjen za zidanje cenenih stanovanjskih hiš, za zavetišča odpuščenih kaznjencev, za zavetišča za brezposelne itd.

Slične dobrodelne naprave in zavarovanja vodijo tudi nekatera strokovna in stanovska društva ter zavarovalnice in zadruge.

Ne bilo bi prav, če bi ne navedel tudi delo »Rafaelove družbe« za naše izseljence, ki pod spretnim vodstvom g. župnika p. Zakrajška očetovsko skrbi za Slovence v tujini, dočim »Prosvetna zveza« skrbi za kulturne stike z njimi. — Omenim naj še tudi »Sveto vojsko« in »Društvo za varstvo sirot«, ki uspešno delujejo med nami začetkom 20. stoletja. Prvi je položil temelj g. duh. svetnik Janez Kalan, za drugo pa skrbi g. župnik Mrkun. Glasila teh ustanov so: »Rafael«, »Prerod« z »Mladim junakom« in »Po božjem svetu«.

Poleg dobrodelnosti, ki jo izvajajo danes pri nas dobrodelne naprave, Marijine kongregacije, redovi in samostani, pa koraka vzporedno tudi javna dobrodelnost. Tudi razne druge, zlasti stanovsko-strokovne organizacije med sloji našega ljudstva si mnogokaj prizadevajo v tem pravcu. — Glede bodočnosti ima dobrodelnost pri nas hvaležno polje. Predvsem je treba, da usmerimo vse naše krščansko udejstvovanje v to smer. Preveč tu ne more biti nikdar storjenega, saj vsa ta dobrodelnost le služi v blagor našemu narodnemu in verskemu občestvu. Zato je treba naše zavedno — dosedaj izvajano — delo samo podvojiti in podesetoriti, da bomo kos nalogam, ki nam jih nalagajo težki časi, ki jih preživljamo. Saj nam — se zdi — vprav dobrodelnost nudi rešilno bilko, če jo bomo pričeli gojiti redneje in živeje. Zato pa je v času katoliške akcije in v sedanjem težkem položaju našega človeka gotovo tudi naša najsvetejša dolžnost: mrežo dobrodelnih organizacij pri nas kar najbolj povečati in razpresti!

* * *

Tako smo prešli ves razvoj dobrodelnosti od prvih, še predkrščanskih časov in kultur, pa preko krščanske dobrodelnosti, ki se je začela — kot smo videli — kmalu bohotno razvijati na osnovah od Kristusa v človeško kulturo zasejanega semena ljubezni do bližnjega — vse do današnjih dni... Z dejstvom krščanstva, ki je bilo od Kristusa — Bogočloveka — tako živo in uspešno zanešeno pred dvema tisočletjema v človeško kulturo, je hkratu ta kultura doživela svoj največji preobrat od osnove v duhovno smer človeškega stremljenja. Ta novo podana duhovna smer, ki jo je kazoč na našega nebeškega Očeta tako določno povezal vsemu človeštvu prav Kristus, je ona velepomembna razmejnica in ločilnica, ki bo preko vseh bodočih stoletij in tisočletij stalni kažipot naprej navzgor, kljub blodnim zavojem in ovinkom vsakočasnih človeških struj. Ves ta nadaljnji razvoj človeške — po Kristusu poduhovljene — kulture bo šel v znamenju najtežjih človeških preizkušenj in trpljenj, ki jih bo povzročila in zadala osnovna stran človeške kulture tej zmagoslavni duhovni plati človeka. — Ta prelom s snovno - pogansko kulturo, ki še sedaj — kakor opazamo iz časovnih znamenj — ni iztrebljena iz današnjega človeka, pa je — kot smo lahko opazili v podani zgodovini — še morda najbolj viden vprav na iskreni krščanski dobrodelnosti, kakršne stari paganski narodi in še Grki in Rimljani niso poznali. Saj se v njej tako jasno prikazuje pot — pot duhovnega življenja in nauka — tukaj in zdaj izvajanega pravca ljubezni do bližnjega zaradi Boga. Izpolnjevanje zapovedi ljubezni do bližnjega: »Ljubite se med seboj, kakor sem jaz vas ljubil«, je tisto »novo življenje«, ki nam ga je prinesel Kristus, ko je pokazal na onstransko naše domovinstvo, kjer nas čaka plačilo za vsa naša dobra dela na zemlji.

Čim bolj se človeštvo odmika naravi, tem bolj je bolno in izprijeno.
Wibbelt.

**Pax
et bonum!**

**Mir in
vse dobro!**

P. ANGELIK:

Prihaja čas, ko bo marsikateri, ki se še ni vpisal v Podporni odsek III. reda, prišel v leta starosti in onemoglosti. Ako ne bo imel tedaj dovolj prihrankov, da bi lahko od njih živel brez skrbi do smrti, ali ne bo imel dovolj velike pokojnine in ne bo našel sorodnikov, ki bi ga ljubeznivo sprejeli na stara leta, tedaj bo nastopila zanj beda in prosjačenje. Zelo nerodno mu bo tedaj odgovarjati na vprašanje: »Zakaj se pa nisi vpisal pravočasno v Podporni odsek III. reda? Sedaj bi bil lahko preskrbljen!«

Glavni pogoji za vpis v ta odsek so sledeči:

Kdor se hoče vpisati:

1. Mora biti ud III. reda ali se zavezati, da vanj stopi tekom petih let;
2. se mora preživljati z lastnim delom in ne sme biti odvisen od dobrote bližnjega;
3. ne sme biti star nad 55 let;
4. mora biti naročen na »Cvetje« ali se nanj naročiti.

Kdor potrebuje tiskovine za vpis ali želi kakega nadaljnega pajasnila, se lahko pismeno ali osebno obrne na »Podporni odsek III. reda v Ljubljani, Marijin trg 4« ali na »Župni urad Marijinega Oznanjenja v Ljubljani«.

1. Do katerega leta starosti se sprejmete v podporni odsek III. reda?

Že februarja meseca letošnjega leta smo omenili glede vpisa v Podporni odsek III. reda, da se morejo vpisati le oni, ki še niso stari preko 55 let. Istočasno smo opozorili in opozarjamo še enkrat, da velja to samo še do novega leta, od novega leta naprej, to je od 1. januarja 1936, se bodo sprejemali v Podporni odsek III. reda samo tisti, ki še ne bodo stari preko 50 let. Samo letos se jih je priglasilo nad 50, ki bi se bili radi vpisali v Podporni odsek, pa smo jih morali odkloniti, ker so bili stari že preko 55 let. Isto se bo vršilo tudi drugo leto. Prišli bodo mnogi, ki bi se radi vpisali, toda če bodo stari preko 50 let, jih nikakor ne bomo mogli več sprejeti. Nobene tožbe, nobeno jadikovanje ne bo nič pomagalo. Zato prosimo vse tiste, kateri imajo znance, prijatelje ali sorodnike, o katerih vedo, da bi bilo zanje dobro in potrebno, da bi se vpisali v Podporni odsek, naj jih pravočasno opozore na ta sklep, ker po novem letu bo prepozno.

2. Kdaj bomo začeli dobivati stalno podporo ali pokojnino?

Vsakemu, kdor je vpisan v Podporni odsek III. reda je znano, da mora biti vpisan v Podporni odsek najmanj 5 let, predno dobi pravico, da more vsled starosti ali onemoglosti začeti dobivati stalno podporo ali pokojnino. Kdor je plačal za pet let nazaj, dobi seveda pravico, da dobiva podporo ali pokojnino, katera bi mu pripadala, ako bi bil vpisan v Podporni odsek 10 let. Razumljivo je, da bodo tisti, ki so dalje časa vpisani,

dobivali tudi večjo pokojnino, prav tako kakor v državni službi tisti, ki so dalje časa v službi, dobijo večjo pokojnino, kakor tisti, ki še niso dolgo služili. Vsako leto se namreč poveča tudi stalna podpora ali pokojnina.

3. Kako pa je z zdravniško preiskavo, katera bo potrebna po 7. čl. splošnih pogojev Podpornega odseka III. reda?

Tistim, ki bodo tedaj, ko bodo dosegli pravico do izplačevanja stalne podpore ali pokojnine stari že 60 let sploh ne bo treba nobene zdravniške preiskave, ker je človek, ki je služil do 60 leta običajno že tako izčrpan in onemogel, da res ne more več izvrševati svojega poklicnega dela ali opravljati službe.

Tistim pa, ki bodo prišli v leta starosti in onemoglosti preden bodo dosegli starost 60 let, bo potrebna zdravniška preiskava, da se izognemo očitku mi in on sam, da morda po krivici prejema stalno podporo ali pokojnino, čeprav bi lahko še delal in izvrševal svoj poklic.

Mimogrede lahko povemo, da je z novembrom pričela dobivati že ena članica Podpornega odseka svojo stalno podporo ali pokojnino. Z mesecem decembrom jih je začelo dobivati to pokojnino šest drugih članov, tako da jih imamo sedaj skupno že sedem, kateri so upokojeni in vsled svoje starosti in onemoglosti dosegli pravico, katero jim daje članstvo podpornega odseka.

4. Na kak način bodo dobivali člani III. reda svojo stalno podporo ali pokojnino?

Po dolgem premišljevanju smo se odločili, da jo bo dobival vsakdo, bodisi, da stanuje v Ljubljani ali izven Ljubljane, po poštni nakaznici. Nekateri so sicer želeli, da bi prišli raje osebno iskat svojo stalno podporo ali pokojnino, toda nismo se mogli za to odločiti, in sicer iz naslednjih vzrokov:

Vsi zavodi, kateri izplačujejo pokojnino, isto izplačujejo po poštni nakaznici, zato je najbolj pripravno, da enako storimo tudi mi.

Edino na ta način je možno, da vsi člani dobe svojo mesečno stalno podporo ali pokojnino takoj prve dni v mesecu in ni treba čakati nam, da bi kdo prišel šele ponjo in ni treba čakati onim, če bi slučajno zboleli ali kaj podobnega. Ako bi koga tisti čas, ko bo poštar prinesel denar, ne bilo doma, jo bo pač prejel dan kasneje.

Potrebno je to tudi zaradi varnosti in da se izognemo vsaki pomoti. Ako bi čakali na to, da pride ena ali druga oseba šele osebno iskat svojo stalno podporo ali pokojnino, bi se lahko zgodilo, da bi prišla za dva meseca skupaj iskat in to je za urejeno knjigovodstvo nekaj nemogočega. Pomotoma ali nehote bi se lahko tudi zgodilo, da bi kaka oseba prišla iskat dvakrat na mesec svojo podporo ali pokojnino, kar bi bilo zopet silno nerodno. Zgodilo bi se lahko tudi, da bi kaka oseba želela dobiti svojo pokojnino par dni pred prvim dnevom v mesecu ali pa šele koncem meseca in tako bi morali držati vedno večje vsote denarja doma, kar je zelo sitno in včasih lahko tudi nevarno. Nihče nima rad doma večjih vsot denarja, če jih lahko spravi na varno v denarne zavode, ki so za to tukaj.

Kdor pa ne bi želel dobivati trajne mesečne podpore ali pokojnine na svoj dom, temu isto lahko pošljemo poštroležeče. Na pošti bo denar čakal 14 dni. Seveda, kdor želi denar na ta način prejemanj, nas mora pravočasno obvestiti.

Opozorilo in prošnja!

Opozarjamo ponovno, naj vsak, kateri se vpiše v Podporni odsek III. reda, ali spremeni svoje bivališče ali stanovanje, točno sporoči ali pove

svoj priimek in svoje krstno ime, ter pri spremembi bivališča pove natančno svoj prejšnji in svoj novi naslov, kjer prebiva.

Ako ima kdo izmed članov, ki so vpisani v Podporni odsek III. reda kaj položnic podpornega odseka odveč, naj iste po možnosti vrne. Škoda je, da bi jih metali proč, mi pa moramo kupovati nove. Navidez je to sicer malenkost, toda pri takih malenkostih je treba varčevati.

Ako ima kdo še kako prazno s t a r o tiskovino »Poročilo in pogodba« na razpolago, bi prosili, da nam isto vrne. Radi bi imeli nekaj izvodov za arhiv Podpornega odseka III. reda.

Studenci pri Mariboru. Dobro delo stori, kdor pošlje zastoj stare, že prebrane nabožne liste: Cvetje, Bogoljub, Glasnik Srca Jezusovega itd. za naše revne delavce v Studencih pri Mariboru na naslov: P. Marko Fišer, kapucin istotam. Bog plačaj v naprej in za nazaj onim, ki so že prejšnja leta to dobro delo storili.

»Franciškov dom« v Prekmurju

V Črensovcih v Prekmurju se je osnovalo podporno društvo: »Dom sv. Frančiška«. Pristojna cerkvena oblast je že potrdila pravila tega društva, ki ga vodi odbor III. reda v Črensovcih. Namen društva je s prostovoljnimi prispevki podpreti siromake, zlasti sirotišnico »Deteta Marijike« v Turnišču, »Dom sv. Frančiška« v Soboti in »Dom sv. Frančiška« v Črensovcih ter drugod, kjer bo društvo skrbelo za siromake. Član društva postane vsak, kdor se iz ljubezni do siromakov odloči, da jih bo skozi vse življenje podpiral s primernim vsakoletnim darom. Dolžnosti članov tega društva so prav majhne. Vsak član pokloni letno, in sicer 2. julija, ali pa vsaj do konca leta kak prostovoljni prispevek za sirotišnico. Koristi pa so veliko večje. Trikrat na leto, in sicer 2. julija, 17. septembra in 4. oktobra se daruje sv. maša za žive in na osmi dan teh godov za vse pokojne dobrotnike.

Mi to delo za siromake najprisrčneje pozdravljamo in vsem tretjerednikom najtopleje priporočamo. Slovenska Krajina ima stotisoč prebivalcev, nima pa še nobene hiše za siromake. Dom sv. Frančiška bo prva taka hiša, kjer bodo ubogi dobili gostoljubno streho, miren kotiček do smrti ter potrebno postrežbo in oskrbo za dušo in telo. Zato kličemo in prosimo vse tretjerednike, naj kot otroci tistega sv. Frančiška, ki je siromake tako prisrčno ljubil in jim vedno tudi pomagal, priskočijo na pomoč temu plemenitemu delu za Franciškov dom v Prekmurju. Vsi tretjeredniki pa tudi drugi verniki naj radi darujejo, kolikor morejo. Siromaki bodo hvaležni za vsak dar, sv. Frančišek pa, kateremu na čast se bo postavil dom s cerkvico, bo pa tudi vsak dar bogato poplačal. Res da je sedaj težko za denar in da vsak čuti krizo sedanjega časa, toda to nikogar ne more in ne sme odvracati od tega, da bi pomagal ubogim, zakaj če čutijo krizo tisti, ki kaj imajo, koliko bolj jo potem šele čutijo siromaki in so zato tudi vedno bolj potrebni naše pomči. Če moreš dati veliko, daj veliko; če moreš dati malo, daj vsaj nekaj. Male darove prosimo, toda prosimo jih od vsakogar.

Vodstva vseh tretjerednih skupščin prosimo, naj se takoj z vsem srcem in vnemo zavzamejo za to zadevo, da povsod organizirajo in vodijo nabiranje prostovoljnih darov za »Dom sv. Frančiška« v Črensovcih. »Blagor mu, kdor ima srce za ubožca in siromaka, na dan nesreče, ga bo rešil Gospod«. (Ps 40, 1.)

